

Európska
komisia

[LETO 2012 ▶ Č. 42]

panorama

inforegio

▶ Partnerstvo v politike súdržnosti

Posilňovať uplatňovanie
tejto kľúčovej zásady

- ▶ Podpora oživenia v čase
hospodárskej krízy
- ▶ Súťaž RegioStars oslavuje
inovatívne projekty
- ▶ Propagácia úspechov
regionálnej politiky
počas Dňa Európy

Regionálna
politika

▶ **ÚVODNÍK** 3
Johannes Hahn

▶ **ŠPECIÁLNA RUBRIKA** 4-7
POSILNENIE PARTNERSTVA ZÁKLADOM VYUŽÍVANIA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDŮV

▶ **REGIONÁLNE RIADENIE NA MIESTNEJ ÚROVNI: PRÍKLAD RAKÚSKA** 8-9

▶ **VÝKONNOSŤ POLITIKY SÚDRŽNOSTI V ROKOCH 2007-2013** 10-11

▶ **ŠTRUKTURÁLNE FONDY POMÁHAJÚ OŽIVIŤ EÚ V ČASE HOSPODÁRSKEJ KRÍZY** 12-15

▶ **PREDSTAVENIE NOVÉHO GENERÁLNEHO RIADITEĽA** 15

▶ **OSLAVA INOVATÍVNYCH PROJEKTOV NA UDEĽOVANÍ OCENENÍ REGIOSTARS** 16-17

▶ **MAPY** 18-19

- ▶ Plánované investície do budovania kapacít v rámci politiky súdržnosti
- ▶ Zamestnanosť vo verejnej správe

▶ **AKO ČO NAJLEPŠIE VYBERAŤ PROJEKTY NA SPOLUFINANCOVANIE** 20-21

▶ **PROJEKTY** 22-25
Príklady projektov z Českej republiky, Fínska, Malty a Slovenska

▶ **OSLAVA DŇA EURÓPY V EÚ** 26-29

▶ **INFORMOVANIE O REGIONÁLNEJ POLITIKE** 30-31

▶ **PODPORA PODNIKOV A INOVÁCIÍ** 32-33

▶ **DOPLNKOVÁ EURÓPSKA REGIONÁLNA POLITIKA: GRANTY ŠVAJČIARSKA, EHS A NÓRSKA** 34-35

▶ **PROGRAM** 36

▶4

▶8

▶16

▶22

Fotografie (strany):

Obálka: © Ivelin IVANOV

Strany 3, 4, 5, 12, 13, 15, 16, 17, 21: © Európska komisia

Strana 14: © Biocant, © Casala, © Corallia

Strana 8: © Walter Luttenberger (www.blende16.at)

Strana 22: © Onkologické centrum nemocnice Mater Dei

Strana 23: © ZLKL

Strana 24: © Varpu Heiskanen, UEF

Strana 25: © BioScience Slovakia

Strany 26-29: Lotyšsko: © Eiropas Savienības dārza svētki/

Bulharsko – Rumunsko: © Adina ENE/Slovensko: © Zavod Antona

Martina Slomška/Portugalsko: © INALENTEJO/Grécko: © Evi

Panagiotakopoulouvá/Ostatné obrázky: Európska komisia

Strany 30-31: © Národná rozvojová agentúra (HU)/© Ministerstvo

regionálneho rozvoja (PL)/© Ministerstvo hospodárstva

a zamestnanosti (PT)

Tento časopis sa tlačí v angličtine, francúzštine a nemčine na recyklovanom papieri. Je dostupný v 21 jazykoch EÚ na adrese http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_sk.cfm

Názory vyjadrené v tejto publikácii sú názormi autora a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej komisie.

▶ ÚVODNÍK

Johannes Hahn

Člen Európskej komisie pre regionálnu politiku

Ústredným prvkom úspešného využívania štrukturálnych fondov EÚ je partnerstvo s miestnymi aktérmi na rôznych úrovniach v oblasti plánovania, realizácie a hodnotenia programov. Na dosiahnutie maximálneho vplyvu prostriedkov EÚ a zaisťovanie ich čo najúčinniejšieho využívania sa musí efektívne zúžitkovať a integrovať odbornosť rôznych partnerov.

V návrhoch Komisie týkajúcich sa politiky súdržnosti EÚ v rokoch 2014-2020 má tento proces partnerstva vysokú prioritu a značne sa posilňuje. Nové ustanovenia budú od všetkých členských štátov vyžadovať, aby uzavreli zmluvu o partnerstve s kľúčovými aktérmi, ako sú okrem iného regionálne a miestne orgány verejnej správy, hospodárski a sociálni partneri a subjekty zastupujúce občiansku spoločnosť. Pracuje sa aj na Kódexe správania EÚ pre partnerstvo, ktorý tento proces podporí.

Hospodársky rast

Štrukturálne fondy EÚ predstavujú mocný investičný nástroj v sume viac než 300 miliárd EUR, ktorý sa teraz úzko zameriava na stratégiu hospodárskej obnovy a úsilie oživiť európske hospodárstvo, vytvárať pracovné miesta a posilniť hospodársku činnosť na miestnej úrovni. Hoci sa dôsledne držíme jestvujúcich rozpočtov a programov, začínajú sa rozvíjať iniciatívy na podporu rastu, ktoré majú priamy vplyv a dlhodobé hospodárske prínosy.

Prioritou je i teraz rýchlejšie poskytovanie dostupných finančných prostriedkov. V niektorých členských štátoch došlo k preprogramovaniu financovania, aby bolo možné využiť financovanie EÚ v odvetviach, ktoré umožňujú rýchle čerpanie investícií. V niektorých krajinách sa upravuje miera spolufinancovania, aby sa zrýchlilo čerpanie.

Šírenie informácií...

Informačné a komunikačné činnosti sú neoddeliteľnou súčasťou riadenia a realizácie programov regionálnej politiky. Je dôležité povedať verejnosti, čo sa dosiahlo pomocou štrukturálnych fondov EÚ a aké sú možnosti financovania.

Prieskumy, ktoré sme uskutočnili, poukazujú na rastúce povedomie o financovaní EÚ a jeho pozitívnom vplyve na regionálny rozvoj. Tieto prieskumy zdôrazňujú význam zamerania našich kľúčových posolstiev na aktuálne otázky, najmä na hospodársku krízu, investovanie a vytváranie pracovných miest, ako aj význam opakovaného zdôrazňovania našich úspechov.

V rôznych častiach Európy sa skutočne vyvíja množstvo skvelých a inovatívnych prístupov a výmena myšlienok a osvedčených postupov je i cieľom ocenení RegioStars, ktoré udeľuje Komisia. Táto významná udalosť, ktorá je už vo svojom piatom ročníku, je výkladnou skriňou inovatívneho využívania finančných prostriedkov EÚ. Počas tohtoročného slávnostného udeľovania cien 14. júna sa spomedzi 24 mimoriadne kvalitných finalistov vybralo päť projektov, ktoré dostali vytúžené ceny v rôznych kategóriách.

Všetky víťazné projekty sú mnohorozmerné a ukazujú originálne spôsoby, ako sa môžu najrôznejší miestni aktéri snažiť o podporu inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu. Tieto projekty a ďalších 350 projektov nominovaných za posledných päť rokov predstavujú bohatstvo dobrých nápadov a osvedčených postupov, ktoré môžu byť inšpiráciou pre ostatné európske regióny.

► POSILNENIE PARTNERSTVA ZÁKLADOM VYUŽÍVANIA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOV

V legislatívnych návrhoch Komisie týkajúcich sa politiky súdržnosti EÚ v rokoch 2014-2020 sa posilňujú požiadavky súvisiace s partnerstvom a viacúrovňovým riadením. Tieto ustanovenia budú od všetkých členských štátov vyžadovať, aby uzavreli zmluvu o partnerstve s kľúčovými aktérmi, ako sú okrem iného regionálne a miestne orgány verejnej správy, hospodárski a sociálni partneri a subjekty zastupujúce občiansku spoločnosť. Pracuje sa na Kódexe správania EÚ pre partnerstvo, ktorý tento proces podporí.

►VIAC INFORMÁCIÍ
http://ec.europa.eu/regional_policy/how/principles/index_sk.cfm

Myšlienka „partnerstva“ nie je nová a už v roku 1957 bola súčasťou Rímskej zmluvy v súvislosti s Európskym sociálnym fondom. Prostredníctvom reformy z roku 1988 sa neskôr stala spoločnou kľúčovou zásadou štrukturálnych fondov.

Partnerský prístup zaručuje, že odbornosť rôznych partnerov v ich oblastiach činnosti sa efektívne zužitkuje, čím sa zaisťujú najúčinnější využívanie prostriedkov EÚ, ktoré predstavujú jednu tretinu celkového rozpočtu EÚ.

Aktérov a partnerov politiky súdržnosti na všetkých úrovniach treba zapojiť do plánovania, realizácie a hodnotenia programov, aby cítili zodpovednosť za zásahy EÚ a spoločne sa usilovali o dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020⁽¹⁾.

Partnerstvo ide ruka v ruku s prístupom viacúrovňového riadenia. Je tiež mechanizmom, ktorý zaisťuje dodržiavanie zásad subsidiarity a proporcionality. Viacúrovňový prístup posilňuje uplatňovanie zásady partnerstva vertikálne – medzi regionálnymi a miestnymi samosprávami, celoštátnou vládou a Európskou úniou – i horizontálne – medzi týmito rôznymi úrovňami, hospodárskymi a sociálnymi partnermi a organizáciami občianskej spoločnosti.

Nedôsledná realizácia

Hoci partnerstvo je jedným z prvkov, ktoré výrazne podporujú účinnosť politiky súdržnosti, spätná väzba zainteresovaných strán ukazuje, že uplatňovanie tejto zásady sa medzi jednotlivými členskými štátmi a regiónmi veľmi líši.

Niektoré inštitúcie a kľúčové zainteresované strany preto požiadali o usmernenia týkajúce sa partnerstva na úrovni EÚ. Európsky parlament vo svojich uzneseniach naliehavo vyzva⁽²⁾ Komisiu, aby vypracovala dohodnutú definíciu partnerstva a príslušnú príručku. Európsky hospodársky a sociálny výbor

vo svojich stanoviskách vyzval⁽³⁾ na vytvorenie Európskeho kódexu osvedčených postupov, kým Výbor regiónov odporučil⁽⁴⁾, aby sa posilňovalo nadväzovanie partnerstiev.

Na tejto potrebe okrem toho trvajú aj mnohé organizácie občianskej spoločnosti a siete regionálnych a miestnych samospráv vo svojich stanoviskách, štúdiách a publikáciách.

Nové legislatívne návrhy týkajúce sa politiky súdržnosti EÚ v rokoch 2014-2020 odzrkadľujú tieto odporúčania posilnením požiadaviek súvisiacich so zásadou partnerstva a viacúrovňového riadenia.

Kódex správania EÚ pre partnerstvo

Útvary Európskej komisie vydali pracovný dokument, ktorý má členským štátom pomôcť správne vypracovať dohodu o partnerstve počas prípravných prác. Dokument tiež obsahuje hlavné požiadavky na Kódex správania EÚ pre partnerstvo, ktorý by sa mohol stať základom diskusie medzi zainteresovanými stranami.

Analýza vypracovaná Generálnym riaditeľstvom pre regionálnu politiku poukázala na rozhodujúci význam správneho výberu partnerov. Na konzultačných konaniach pri príprave gréckeho národného strategického referenčného rámca sa napríklad podieľalo viac než šesťdesiat subjektov – sociálnych partnerov, regiónov a ministerstiev.

Tento výber mal zastupovať všetky oblasti politik a sociálne skupiny na celoštátnej a regionálnej úrovni, ktoré zodpovedajú tematickým okruhom a horizontálnym témam národného strategického referenčného rámca. Rozsiahla účasť rovnakých viacúrovňových partnerov a transparentnosť toku informácií zabránili nezrovnalostiam medzi národným strategickým referenčným rámcom a operačnými programami. ▶▶

(1) Stratégia Európa 2020, KOM(2010) 2020 z 3. 3. 2010.

(2) Pozri najmä uznesenie EP o riadení a partnerstve na vnútroštátnej a regionálnej úrovni a o základe pre projekty v oblasti regionálnej politiky (P6_TA(2008)0492, správa pána Beaupuy) a uznesenie EP o dobrej správe vecí verejných so zreteľom na regionálnu politiku EÚ: postupy pomoci a kontroly zo strany Európskej komisie (P7_TA(2010)0468, správa pani Manescuovej).

(3) Pozri najmä prieskumné stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru (EHSV) na tému „Ako posilniť účinné partnerstvá v oblasti riadenia politiky súdržnosti na roky 2007-2013 na základe osvedčených postupov“ (CESE 967/2010, správa pána Olssona).

(4) Pozri najmä bielu knihu Výboru regiónov o viacúrovňovom riadení, CONST – IV – 020, CdR 89/2009.

ČLÁNOK 5 NAVRHOVANÉHO NARIADENIA O SPOLOČNÝCH USTANOVENIACH

(1) V rámci zmluvy o partnerstve a v rámci každého programu vytvorí členský štát partnerstvo s týmito partnermi:

- (a) príslušné regionálne, miestne, mestské a ostatné orgány verejnej správy;
- (b) hospodárski a sociálni partneri; a
- (c) subjekty, ktoré zastupujú občiansku spoločnosť vrátane partnerov z oblasti životného prostredia, mimovládnych organizácií a subjektov zodpovedných za podporu rovnosti a nediskriminácie.

(2) V súlade s prístupom viacúrovňového riadenia členské štáty zapoja partnerov do prípravy zmlúv o partnerstve a správ

o dosiahnutom pokroku, ako aj do prípravy, vykonávania, monitorovania a hodnotenia programov. Partneri sa zúčastňujú na zasadnutiach monitorovacích výborov pre programy.

(3) Komisia je oprávnená prijať delegované akty v súlade s článkom 142 s cieľom zabezpečiť Kódex správania Európskej únie, v ktorom sa stanovujú ciele a kritériá na podporu vykonávania partnerstva a na uľahčenie výmeny informácií, skúseností, výsledkov a osvedčených postupov medzi členskými štátmi.

(4) Aspoň raz za rok Komisia v prípade každého fondu spoločného strategického rámca (SSR) prerokuje využívanie podpory z fondov SSR s organizáciami zastupujúcimi partnerov na úrovni Únie.

Okrem toho nariadenie o spoločných ustanoveniach obsahuje ustanovenia, ktoré priamo odkazujú na partnerstvo alebo sú prepojené s touto zásadou pri monitorovaní, podávaní správ a hodnotení.

Pre rozvoj programov je kľúčové zapojenie organizácií občianskej spoločnosti. Vo väčšine členských štátov sa tieto organizácie zapájajú už od fázy prípravy strategických dokumentov týkajúcich sa národného strategického referenčného rámca a operačných programov prostredníctvom rôznych kanálov: dotazníkov, pracovných skupín, verejných dialógov, seminárov či osobitných webových stránok.

Účasť partnerov na procese programovania sa tiež podporuje vytváraním rôznych typov *platforiem spolupráce*, ktorých cieľom je zvyšovať povedomie o účasti. Napríklad pri realizácii programu Európskeho sociálneho fondu (ESF) a Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) sa uplatňuje rakúsky model tradičného sociálneho partnerstva. Hospodárski a sociálni partneri sa tradične podieľajú na navrhovaní a monitorovaní národného strategického referenčného rámca v rámci stáleho orgánu – Rakúskej konferencie o územnom plánovaní (ÖROK).

Zapojenie do hodnotenia

Zapojenie partnerov do procesu hodnotenia je konečnou fázou účinného kolobehu. V Poľsku napríklad poľský riadiaci orgán ESF vytvoril hodnotiacu riadiacu skupinu pre program Ľudský kapitál na podporu účinnosti hodnotenia na celoštátnej i regionálnej úrovni. Táto skupina sa skladá z inštitúcií a subjektov, ktoré sa chcú podieľať na procese hodnotenia,

napríklad zo zástupcov riadiaceho orgánu, sprostredkovateľských orgánov (ústredných i regionálnych), sociálnych partnerov, národného útvaru pre hodnotenie a nezávislých hodnotiacich odborníkov.

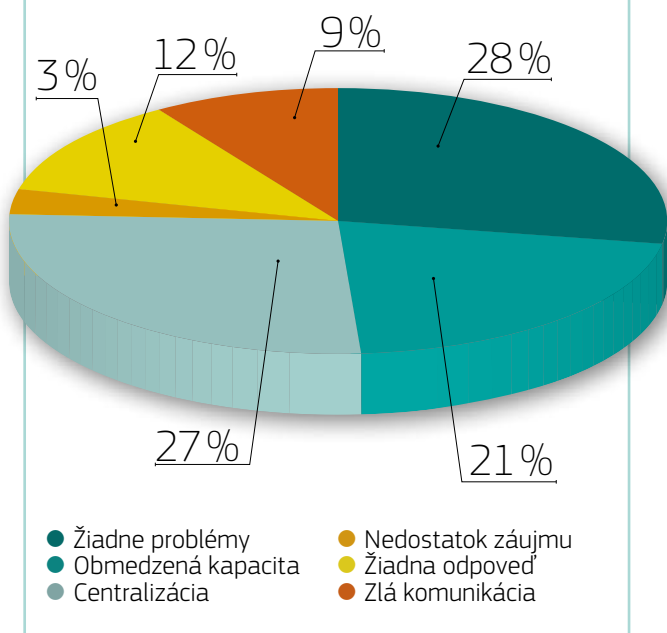
Generálne riaditeľstvo pre regionálnu politiku uskutočnilo prieskum týkajúci sa prekážok počas procesu programovania v súvislosti so zapojením partnerov. Výsledky prieskumu ilustruje graf.

Centralizácia rozhodovacieho procesu bola napríklad uvedená ako jedna z hlavných prekážok riadneho fungovania partnerstva v Portugalsku, Maďarsku, na Malte, v Írsku, na Slovensku, v Holandsku, Nemecku, Francúzsku a Španielsku.

V Rumunsku, Maďarsku, Estónsku a Lotyšsku, ako aj v skúsenejších krajinách, ako sú Nemecko, Francúzsko či Taliansko, orgány upozornili na nedostatočné kapacity organizácií občianskej spoločnosti z hľadiska možnosti zapojiť sa do celoštátnej a regionálnej hospodárskej politiky, ako aj na nedostatok zdrojov, ktorý im bráni aktívne sa angažovať.

Niektoré členské štáty preto podporili administratívnu a finančnú kapacitu organizácií tým, že do svojich programov zahrnuli osobitné rozpočtové položky týkajúce sa technickej pomoci venovanej účasti partnerov.

PROBLÉMY V PARTNERSTVÁCH

V Spojenom kráľovstve sa napríklad členovia monitorovacieho výboru, ktorí sa vyberajú v otvorenej súťaži, odmeňujú v súlade s pravidlami stanovenými vládny zhrmaždením Walesu. V Lotyšsku je dostupná technická pomoc na zvýšenie profesionálnej kapacity partnerov (školenia) a podporu ich účasti.

Identifikácia a začlenenie partnerov

V členských štátoch, ako sú Malta, Írsko, Holandsko či Švédsko, má účasť občianskej spoločnosti dlhú a vážnu tradíciu, pretože poskytuje nezávislé názory na politické, kultúrne, spoločenské a environmentálne otázky atď. Vopred určené postupy či legislatívny základ výberu partnerov, ktoré sa uplatňujú vo Fínsku, sú však zriedkavé.

Preto treba zdôrazňovať a prispôbovať osvedčené postupy pri identifikácii a začleňovaní partnerov s cieľom štandardizovať vykonávanie politiky súdržnosti vo všetkých členských štátoch. Ciele Kódexu správania EÚ pre partnerstvo predstavujú minimálne požiadavky a spoločnú normu.

Štruktúrovaný dialóg

Takzvaný štruktúrovaný dialóg má za cieľ zlepšiť vonkajšiu komunikáciu, zvýšiť viditeľnosť politiky EÚ a práce Komisie a dosiahnuť znásobovací účinok pri informovaní o cieľoch politiky súdržnosti a stratégie Európa 2020. Zvyšuje tiež efektívnosť organizácií občianskej spoločnosti z hľadiska dosahovania spoločných cieľov, podpory praktickej zodpovednosti a posilňovania partnerstva.

Okrem dvojstranných a iných informačných stretnutí a diskusií s regionálnymi a miestnymi samosprávami či s organizáciami občianskej spoločnosti sa raz ročne organizuje oficiálny sociálny a štruktúrovaný dialóg medzi organizáciami občianskej spoločnosti vo všeobecnosti a Komisiou o súčasnom článku 11 a budúcom článku 5.

ŠTRUKTÚROVANÝ DIALÓG

Celkovým cieľom štruktúrovaného dialógu je priblížiť politiku súdržnosti občanom a získať kritické množstvo na podporu našej politiky. Štruktúrovaný dialóg má fungovať ako mechanizmus budovania vzájomnej dôvery, ktorým Komisia ukazuje svoje odhodlanie načúvať týmto organizáciám a byť dostupná a otvorená ich návrhom. Generálne riaditeľstvo pre regionálnu politiku usporiadalo v rokoch 2010 a 2011 tri okrúhle stoly a štvrté stretnutie sa má uskutočniť neskôr v roku 2012.

Štruktúrovaný dialóg je začleňujúci a participatívny proces zameraný predovšetkým na zastrešujúce organizácie občianskej spoločnosti na európskej úrovni („satelitné organizácie EÚ). Tieto organizácie dokážu rozvíjať „európsku verejnú mienku“ a môžu byť kľúčom k informovaniu o význame našej politiky na najnižšej úrovni. Môžu pomáhať šíriť a usmerňovať názory vnútroštátnych a regionálnych členov (zdola nahor) a odovzdávať kľúčové posolstvá z Bruselu na najnižšiu úroveň (zhora nadol), pričom budú pôsobiť ako sprostredkovatelia pre Komisiu i svojich členov.

▶ REGIONÁLNE RIADENIE NA MIESTNEJ ÚROVNI: PRÍPAD RAKÚSKA

V čase vstupu Rakúska do Európskej únie v roku 1995 úrad spolkového kancelára spolu so spolkovými krajinami pomohli vytvoriť inovatívnu a inkluzívnu štruktúru regionálneho riadenia na miestnej úrovni na podporu súladu so štrukturálnymi fondmi EÚ, najmä s Európskym fondom regionálneho rozvoja.

Po skončení fázy realizácie štrukturálnych fondov EÚ sa systém podpory zo strany EÚ stal súčasťou každodennej práce v oblasti miestneho riadenia a regionálneho rozvoja na miestnej úrovni. Táto štruktúra v súčasnosti predstavuje sieť 32 rakúskych organizácií pre regionálne riadenie, ktoré na celoštátnej úrovni koordinuje Rakúsky úrad pre regionálne riadenie.

Z organizácií pre regionálne riadenie sa vyvinula dobre fungujúca štruktúra, ktorá v regiónoch pomáha realizovať tisíce projektov vyváženým spôsobom, ktorý zodpovedá skutočným potrebám na miestnej úrovni a vytvára spravodlivú rovnováhu medzi záujmami vidieckych a mestských oblastí krajiny.

Už pred vstupom do EÚ Rakúsku záležalo na rovnovážnom rozvoji, najmä pokiaľ ide o mestské celky a vidiecke a horské oblasti s ich priemyselnou malovýrobou a bohatými tradíciami, ktorým hrozilo zanedbanie. V rámci programu Rodina Rakúsko krajina začala podporovať rozvoj svojich regiónov.

Základom tejto podpory je štruktúra regionálneho riadenia, ktorá je plne inkluzívna a funguje zdola nahor, pričom spĺňa aj makroekonomické požiadavky centrálnej tvorby politík.

Miestna organizácia

Regionálne riadenie v Rakúsku pozostáva z malých organizácií, ktorých cieľom je podporovať miestny rozvoj, budovať siete, poskytovať konzultačné a právnické služby a realizovať projekty na regionálnej úrovni. Táto štruktúra slúži na nadväzovanie priameho spojenia s miestnymi komunitami a aktérmi, pričom však stále patrí do rámca centralizovanej organizácie.

Väčšina organizácií pre regionálne riadenie (74%) je organizovaná ako súkromné združenia alebo spoločnosti s ručením obmedzeným. Medzi členov týchto združení patria obce, podniky i jednotlivci. Sociálni partneri – obchodné komory, odborové zväzy, poľnohospodárske komory, odborové organizácie (Arbeiterkammer) a miestne úrady práce – sa buď zapájajú ako členovia, alebo majú poradnú funkciu.

Regionálni riaditelia v súčasnosti nie sú zodpovední len za strategické plánovanie, ale aj za skutočnú realizáciu projektov, pričom neustále nadväzujú kontakty a budujú siete. Kľúčovými faktormi úspechu sú komunikačné schopnosti a schopnosť vytvárať siete.

„Dôležitou súčasťou našej práce je napomáhať spoluprácu medzi obcami na najnižšej úrovni.“

Hoci sa organizácie pre regionálne riadenie líšia z hľadiska svojej štruktúry a miestnych cieľov, sú spojené spoločným podnikateľským cieľom podporovať miestne záujmy svojho regiónu.

Miestna komunikačná plocha

Sieť organizácií pre regionálne riadenie sa stala určitou administratívnou štruktúrou, ktorá vytvára komunikačnú plochu medzi celoštátnymi a regionálnymi záujmami. Tieto organizácie predstavujú mimoriadne účinný „most“ medzi regionálnym plánovaním na celoštátnej úrovni a potrebami a zdrojmi miestnych komunít. Považujú sa za dôležitú inováciu regionálneho rozvoja Rakúska a za rozhodujúci prvok pri vytváraní účinných spojení na miestnej úrovni.

Mieste organizácie sa snažia aktívne zaistiť ďalší rozvoj svojho regiónu, zlepšovať zamestnanosť, poľnohospodárstvo a technológie a podporovať inovácie vo všetkých oblastiach.

Medzi najdôležitejšie služby, činnosti a projekty jednotlivých organizácií pre regionálne riadenie patria realizácia pilotných projektov, príprava konceptov a následná kontrola, monitorovanie projektov a podpora realizácie programov EÚ.

Môžu pôsobiť v rámci hraníc miestnej komunity, vytvárať siete, poskytovať strategické impulzy pre rozvoj, rozvíjať konkrétne návrhy projektov, uľahčovať a monitorovať ich realizáciu a poskytovať poradenstvo.

Orgány regionálneho riadenia v akcii

Dolné Rakúsko (Niederösterreich) bolo v roku 1982 jedným z prvých regiónov, v ktorých vznikla organizácia pre regionálne riadenie zameraná na jeho zalesnené oblasti.

Helene Maderová z organizácie pre regionálne riadenie v Dolnom Rakúsku hovorí: „Ako organizácia zodpovedáme za koordináciu regionálnych záujmov so štátom a s celoštátnymi a európskymi stratégiami. Dôležitou súčasťou našej práce je napomáhať spoluprácu medzi obcami na najnižšej úrovni. Vytvárame tiež lepšiu koordináciu s okolitými územiami, ktoré susedia s obcami.“

V Tirolsku existuje osem organizácií pre regionálne riadenie, ktoré pôsobia ako miestne skupiny odborníkov na udržateľný regionálny rozvoj a zároveň pomáhajú pri realizácii projektov prostredníctvom odbornej podpory.

„Tirolské organizácie pre regionálne riadenie sú dobrovoľnícke združenia na regionálnej úrovni, ktoré sa snažia o ciele spoluprácu medzi regiónmi, štátom, spolkovou vládou a EÚ. Dávajú nášmu regionálnemu rozvoju strategické zameranie. Prepájajú rôzne témy a zahŕňajú množstvo rôznych zainteresovaných strán a cieľových skupín,“ vysvetľuje Andrea Finková z organizácie pre regionálne riadenie v Tirolsku.

„Dôležité je to, že sa úzko podieľajú na iniciácii a rozvoji projektov a zúčastňujú sa na realizácii programov regionálnej podpory EÚ,“ dodáva.

Josef Fanninger, riaditeľ pre regionálne riadenie v Lungau, hovorí: „Štruktúry regionálneho riadenia sú tu nato, aby poskytovali technickú pomoc, poradenstvo a informačné prostriedky. Poskytujú podporné štruktúry na realizáciu programov EÚ a prepojenie s regionálnymi činnosťami, sieťami podnikov a inými strediskami regionálneho riadenia.“

►VIAC INFORMÁCIÍ
<http://www.rm-austria.at/>

► VÝKONNOSŤ POLITIKY SÚDRŽNOSTI V ROKOCH 2007-2013

Členovia siete vnútroštátnych odborníkov zapojených do monitorovania výkonnosti programov v 27 členských štátoch spolufinancovaných z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a Kohézneho fondu v rokoch 2007-2013 vypracovali správu⁽¹⁾, v ktorej hodnotili celý rad otázok počnúc všeobecným hospodárskym poklesom až po pokrok v realizácii programov a získané výsledky. Správa poukazuje na to, že tempo realizácie politiky súdržnosti sa v roku 2010 zvýšilo, ale v niektorých krajinách sa objavila reálna otázka, či majú kapacity na čerpanie dostupných finančných prostriedkov počas zvyšku programového obdobia. V mnohých krajinách sa vyvíja úsilie o zlepšenie realizácie aj prerozdelením výdavkov do oblastí, ktoré potrebujú finančné prostriedky naliehavejšie alebo v ktorých možno finančné prostriedky rýchlejšie využiť.

Hospodárske obmedzenia

Nie je prekvapením, že v poslednej dobe sa výraznejšie obmedzili výdavky jednotlivých krajín na rozvoj. Členské štáty preto ťažšie hľadajú potrebné finančné prostriedky na spolufinancovanie programov politiky súdržnosti. V dôsledku škrtania vnútroštátnych rozpočtov sa zároveň v mnohých nových členských štátoch (EÚ12) stalo financovanie EÚ prakticky jediným zdrojom finančných prostriedkov na výdavky určené na rozvoj.

Dôkazy poukazujú na to, že opatrenia prijaté na zníženie rozpočtových schodkov skôr zvýšili rozdiely medzi regiónmi. Znížením štátnych presunov sa zmenšil objem finančných prostriedkov dostupných na výdavky určené na rozvoj, a to priamo i prostredníctvom vplyvu na spolufinancovanie. Regióny s tradičnejšími priemyselnými odvetviami, ako je napríklad textilný priemysel, sú na tom v dôsledku súčasnej depresie aj naďalej zle. Regióny, ktoré sa spoliehajú na výrobu, síce ťažko postihli straty v oblasti vývozu, ale v mnohých prípadoch sa dokázali znova oživiť, keď začali využívať trhy aj mimo EÚ.

Hoci sa znížili finančné prostriedky dostupné v jednotlivých štátoch, regionálna politika sa vo väčšine členských štátov namiesto toho, aby sa prispôbila novým činnostiam a zosúladiť sa s nimi, aj naďalej zameriava na riešenie základných štrukturálnych problémov.

Úspechy od roku 2007

V priebehu prvých štyroch rokov programového obdobia sa dosiahlo množstvo významných úspechov.

V hrubých číslach sa odhaduje, že v rámci uskutočnených projektov sa v celej EÚ vytvorilo takmer 189 000 pracovných miest (ekvivalent plného pracovného úväzku).

Takmer 24 000 nových podnikov získalo podporu a viac ako 100 000 malých a stredných podnikov (MSP) získalo pomoc pri investíciách a inováciách.

Podporilo sa približne 19 000 projektov zameraných na výskum, technický vývoj a inovácie a 6 000 projektov spolupráce medzi podnikmi a výskumom.

Pokiaľ ide o infraštruktúru, takmer 920 000 ľudí sa pripojilo k širokopásmovému internetu. Približne 1,5 milióna ďalších ľudí sa pripojilo k zdroju čistej pitnej vody a viac než 3,3 milióna ľudí sa pripojilo ku kanalizácii.

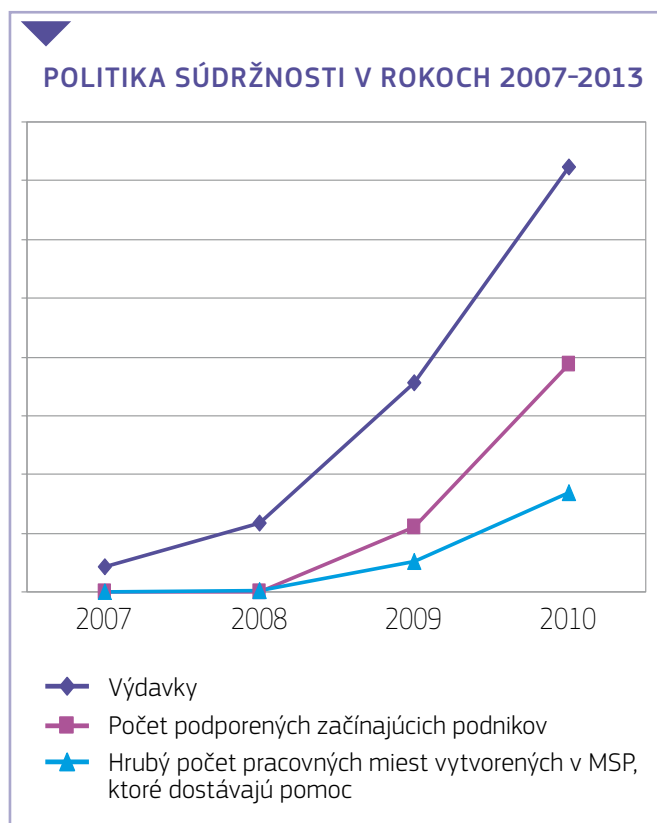
Do transeurópskej dopravnej siete pribudlo približne 280 km diaľnic a 285 km železničných tratí. Zvýšením kvality diaľnic a železničných tratí sa dosiahlo výrazné zníženie dĺžky trvania prepravy najmä v nových členských štátoch EÚ (EÚ12). Vyčistilo sa 800 km² opustenej alebo kontaminovanej pôdy.

⁽¹⁾ Hodnotiaca sieť poskytujúca analýzu výkonnosti politiky súdržnosti v rokoch 2007-2013.

Pokrok v roku 2010

Tempo realizácie programov politiky súdržnosti sa v roku 2010 vystupňovalo, hoci v niektorých krajinách, najmä v Rumunsku, Bulharsku a Taliansku, došlo k vážnemu oneskoreniu. Odborníci varujú, že v súvislosti so schopnosťou niektorých krajín zmysluplne využiť dostupné finančné prostriedky počas zvyšku programového obdobia sa vynorili závažné otázky.

Hrozí riziko, že pozornosť niektorých krajín sa zameria na čerpanie finančných prostriedkov, v dôsledku čoho utrpí kvalita podporovaných projektov a ich účinnosť z hľadiska dosahovania cieľov rozvoja. Vzhľadom na nepriaznivú hospodársku atmosféru a tlak na verejné rozpočty je oveľa dôležitejšie, aby sa finančné prostriedky využívali čo najúčinnnejšie.

Vyplácanie finančných prostriedkov

Výška príspevku podpory z EFRR a Kohézneho fondu k výdavkom na rozvoj sa v nových členských štátoch (EÚ12) odhaduje priemerne na približne 40% kapitálových verejných výdavkov ročne v priebehu zvyšku programového obdobia. Tieto hodnoty sa pohybujú od 8% na Cypre a 28% v Slovinsku po približne 75% v Maďarsku a na Slovensku.

V celej EÚ sa do konca roka 2010 vyčlenilo na projekty približne 55% rozpočtu dostupného pre programy, čo je viac než dvakrát toľko ako na konci predchádzajúceho roka (23%). Tieto hodnoty však boli výrazne nižšie v Rumunsku, Bulharsku a Taliansku, kde predstavovali len jednu tretinu dostupných finančných prostriedkov.

V týchto a niekoľkých ďalších krajinách sa vo väčšine oblastí politik zreteľne oneskoruje realizácia, čo je dôsledkom chýbajúcich inštitucionálnych a plánovacích kapacít, ako aj ťažkostí pri hľadaní možností spolufinancovania, ktoré sú spôsobené krízou a nízkym dopytom po financovaní zo strany podnikov s neistou budúcnosťou.

Opravné opatrenia prijaté na zníženie oneskorenia zahŕňajú prerozdelenie výdavkov do oblastí, v ktorých sa dajú finančné prostriedky využívať rýchlejšie, napríklad z odvetvia výstavby železníc do odvetvia výstavby ciest. Zmenila sa organizácia systémov vyplácania, aby sa zvýšila ich účinnosť, a zároveň sa zjednodušili právne predpisy. Zintenzívnila sa tiež odborná príprava pracovníkov a začali sa využívať externí konzultanti, ako aj pôžičky od Európskej investičnej banky a z iných zdrojov s cieľom znížiť problémy so spolufinancovaním.

VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/evaluations/index_en.cfm#1

▶ ŠTRUKTURÁLNE FONDY POMÁHAJÚ PRI OBNOVE EÚ Z HOSPODÁRSKEJ KRÍZY

Zvýšená miera spolufinancovania v piatich krajinách

Zvláštna pozornosť sa venuje členským štátom, ktorým sa v súčasnosti poskytuje osobitná hospodárska pomoc, teda takzvaným „programovým krajinám“ – Grécku, Írsku, Lotyšsku, Portugalsku a Rumunsku.

V decembri 2011 sa vlády EÚ a Európsky parlament dohodli na dočasnom nástroji, ktorý v týchto krajinách odkázaných na osobitnú pomoc umožňuje dočasne zvýšiť podiel EÚ na spolufinancovaní o 10 percentuálnych bodov.

V prípade štyroch krajín – Grécka, Lotyšska, Portugalska a Rumunska – je preto vo finančnom plánovacom období 2007-2013 teraz možné spolufinancovať projekty až do výšky 95 percent bez zvýšenia celkového objemu dostupných finančných prostriedkov EÚ.

Horná hranica spolufinancovania EÚ sa v Írsku zvýšila z 50 percent na súčasných 60 percent. K nárastu úrovne spolufinancovania môže dôjsť len na požiadanie príslušných členských štátov, a to len vtedy, keď je krajina príjemcom makroekonomickej pomoci.

Súčasťou stratégie na oživenie európskeho hospodárstva, vytváranie pracovných miest a obnovu hospodárskeho rastu je v súčasnosti i zmena zamerania štrukturálnych fondov EÚ a ich využívanie ako cieľných investičných nástrojov. Prioritou je v súčasnosti aj rýchlejšie poskytovanie dostupných investičných prostriedkov. V niektorých členských štátoch došlo k preprogramovaniu fondov, aby bolo možné využiť zdroje v odvetviach, ktoré umožňujú rýchle čerpanie investícií. Cieľom všetkých týchto opatrení je zaistiť, aby sa v rámci jestvujúcich rozpočtov a operačných programov pre štrukturálne fondy začali rozvíjať iniciatívy na podporu rastu, ktoré majú priamy vplyv a dlhodobé hospodárske prínosy.

V súčasnej napätej hospodárskej situácii a vzhľadom na malý priestor na výdavky vo vnútroštátnych rozpočtoch je tento dočasný nárast spolufinancovania pozitívnym a vítaným krokom zameraným na zachovanie investícií podporujúcich rast.

Vykonané opatrenia od roku 2009

V apríli 2009 nadobudlo platnosť niekoľko významných opatrení zameraných na zvýšenie vplyvu a pružnosti politiky súdržnosti EÚ. Legislatívne zmeny a iné odporúčania na zrýchlenie postupov financovania sa zamerali na zjednodušenie správy, vyššiu pružnosť pre manažérov programov, včasné prijímanie opatrení, peňažné dotácie a zvýšené využívanie technickej pomoci.

V tejto súvislosti sa navrhlo 13 samostatných opatrení. Programom Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a Európskeho sociálneho fondu (ESF) bola napríklad priznaná dodatočná zálohová platba vo výške 6,25 miliardy EUR na podporu toku financií celoštátnych, regionálnych a miestnych orgánov. Celková úroveň zálohových platieb teraz dosahuje 11,25 miliardy EUR.

„Tieto finančné prostriedky môžu členským štátom pomôcť vytvoriť rozsiahlejšie systémy podpory najmä mladých ľudí.“

V riadení programov je teraz možná väčšia pružnosť, pretože preprogramovaním opatrení možno bojovať proti hospodárskej kríze a zrýchliť využívanie prostriedkov v oblastiach s vyšším potenciálom rastu.

V Taliansku sa napríklad realizuje akčný plán pre južné regióny alebo región Mezzogiorno, ktorý sa zameriava na vzdelávanie, zamestnanosť, investície do širokopásmového pripojenia a železničnú infraštruktúru. Tieto podporné prostriedky s celkovou hodnotou 3,1 miliardy EUR možno prostredníctvom zmeny programovania rýchlejšie investovať. Európska komisia neustále pomáha členským štátom, ktoré chcú zamerať finančné prostriedky na dôležité odvetvia hospodárstva s najvyšším možným potenciálom rastu.

Prijalo sa aj množstvo regulačných zmien na zjednodušenie postupov a dosiahnutie väčšej pružnosti. Tieto zmeny sa zameriavajú na oblasti ako štátna pomoc, veľké investičné projekty a realizácia programov energetickej účinnosti a úspory energie v odvetví bývania.

S cieľom zaistiť maximálne využívanie investícií EÚ sa v súvislosti s prípravou veľkých projektov skvalitnila technická pomoc. V spolupráci s Európskou investičnou bankou (EIB) sa prijali opatrenia na zjednodušenie používania finančných nástrojov, napríklad systémov záruk, najmä pri zakladaní nových malých a stredných podnikov (MSP).

Podpora mladých nezamestnaných a znevýhodnených ľudí

Úroveň nezamestnanosti mladých ľudí v Európe vyvoláva veľké obavy. Komisia vyzvala členské štáty, aby využili kombináciu dostupného financovania EÚ a vnútroštátneho spolufinancovania vo výške 22 miliárd EUR z peňazí Európskeho sociálneho fondu, ktoré sa ešte nevyčlenili na projekty.

Tieto finančné prostriedky môžu členským štátom pomôcť vytvoriť rozsiahlejšie systémy podpory najmä mladých ľudí. Členským štátom sa poskytuje aj dodatočná podpora vo forme technickej pomoci vo výške 4,3 milióna EUR z ESF, ktorá im pomáha pri rozvoji alebo rozširovaní systémov a programov učňovského vzdelávania zameraných na podporu mladých podnikateľov a sociálnych podnikateľov.

Vo všeobecnosti sú teraz členské štáty schopné presúvať zdroje medzi jednotlivými nástrojmi alebo zavádzať nové nástroje na základe podmienok na svojom trhu práce. Zaviedli sa nové opatrenia, prípadne sa ešte viac zdôraznili existujúce opatrenia podporované z ESF v Belgicku, Českej republike, Francúzsku, Írsku, Taliansku, Litve, Lotyšsku, Luxembursku, Holandsku, Portugalsku, Slovinsku, Grécku a Spojenom kráľovstve.

Tieto opatrenia sú zamerané hlavne na podporu skupín, ktoré najviac postihla kríza, prostredníctvom zavádzania systémov určených na zachovanie pracovných miest a na podporu (opätovnej) integrácie. Niektoré opatrenia sa osobitne zamerali na odvetvia, ktoré ťažko zasiahla hospodárska kríza (napríklad výroba, stavebníctvo a textilný priemysel). ▶▶

Podpora v Portugalsku

Projekt *Obnova budov Urbanização de Vila D’Este – Vilar de Andorinho – fáza I – Vila Nova de Gaia* sa zaoberá integrovanou obnovou mestského prostredia s cieľom zlepšiť energetickú účinnosť obytných budov. Investície sa týkali tepelnej izolácie, opravy vstupných priestorov a uzavretých priestorov schodísk, montáže alebo výmeny okenných rámov a montáže systémov vetrania a osvetlenia. Celkové investície: 5,2 milióna EUR, príspevok EÚ: 4,2 milióna EUR.

Rozvoj biotechnológií: Projekt Biocant II v Aveire je zameraný na rozšírenie Technologického parku v Cantanhede a pozostáva z výstavby zariadenia pre biotechnologické podniky a určitej podpornej infraštruktúry pre ich činnosti s hlavným dôrazom na laboratórne služby. Celkové investície: 3,89 milióna EUR, príspevok EÚ: 50%.

Podpora v Írsku

CASALA: Stredisko pre citlivé riešenia v oblasti povedomia o pomoci starším a chorým osobám pri samostatnom bývaní (Centre for Affective Solutions for Ambient Living Awareness, CASALA) je jedným z dvoch stredísk aplikovaného výskumu Technologického inštitútu v Dundalku. Jeho hlavnou funkciou je spolupráca s írskym priemyslom v snahe dosiahnuť inovácie produktov, konkurencieschopnosť podnikov a popredné postavenie na trhu v rozvíjajúcom sa odvetví pomoci starším a chorým osobám pri samostatnom bývaní. Vďaka financovaniu EÚ vo výške 1,41 milióna EUR z celkového balíka investícií vo výške 1,82 milióna EUR stredisko pomáha zvyšovať schopnosť Technologického inštitútu v Dundalku konkurovať v oblasti vnútroštátnych a medzinárodných iniciatív zameraných na financovanie najmä v súvislosti s akčným plánom EÚ s názvom Dôstojné starnutie v informačnej spoločnosti.

Podpora v Grécku

Iniciatíva Corallia zameraná na zoskupenia (približne 37 miliónov EUR v rokoch 2007-2013) v regiónoch Atika a Západné Grécko je verejno-súkromné partnerstvo, ktorého cieľom je prostredníctvom vytvárania inovačných zoskupení podporovať konkurencieschopnosť, podnikanie a inovácie v technologických odvetviach náročných na poznatky a zameraných na vývoz. Vďaka činnosti iniciatívy Corallia v oblasti mikroelektroniky a vstavaných počítačových systémov sa dosiahli hmatateľné výsledky vrátane výrazného nárastu ročného obratu, vývozu, prihlasovania patentov a vytvárania pracovných miest. Veľa úspechov sa dosiahlo vďaka používaniu nového prístupu vytvárania politik „zdola nahor“.

Elektronické predpisy: Táto iniciatíva sa začala ako pilotný projekt na znižovanie zbytočného vynakladania finančných prostriedkov v odvetví gréckeho zdravotníctva a šetrí 1 miliardu EUR ročne. Je to projekt elektronického zdravotníctva s pomerne nízkym rozpočtom (25 miliónov EUR) a s odhadovanými priamymi prínosmi pre grécky verejný rozpočet vo výške 200 miliónov EUR v priebehu prvého roku fungovania a ďalšími 500 miliónmi EUR v podobe nepriamych výhod vyplývajúcich z obmedzenia nadmerného predpisovania liekov a poskytovania zbytočnej liečby.

V Lotyšsku sa napríklad v rámci prerozdelenia 135 miliónov EUR vyčlenili ďalšie finančné prostriedky na podporu zamestnanosti (celkovo 63,5 milióna EUR), a to na zaistenie pracovných miest pre najzraniteľnejších ľudí v rámci programu núdzového zamestnávania, na podporu zlepšovania zručností pracovníkov, na poskytovanie príležitostí na odbornú prípravu pre ľudí pracujúcich na čiastočný úväzok v spoločnostiach, ktoré majú ťažkosti, a na sociálne začleňovanie.

Decentralizované rozhodovanie o menších projektoch

Od júna 2010 musí Európska komisia schvaľovať len projekty s celkovou hodnotou nad 50 miliónov EUR (kombinácia financovania EÚ a vnútroštátnych prostriedkov). V dôsledku zvýšenia hranice z 25 miliónov EUR možno viac projektov začať bez toho, aby to ovplyvnilo celkové kontrolné mechanizmy využívania fondov EÚ.

Podpora úverov pre MSP

Malé a stredné podniky sú najväčšími poskytovateľmi pracovných miest v Európe a v priemere vytvárajú 80% všetkých nových pracovných miest. Štrukturálne fondy možno v súčasnosti použiť ako záruku na sprístupnenie úverov pre MSP. Týka sa to už aj finančných prostriedkov na rozširovanie, nielen na začatie činnosti. Preprogramovalo sa približne 500 miliónov EUR finančných prostriedkov EÚ, ktoré sa použijú na tento systém záruk.

Prioritné projekty v Grécku

Komisia a grécke orgány vypracovali zoznam viac ako 180 strategických projektov na zvýšenie rastu. Cieľom stanovených termínov je zabezpečiť, aby sa opodstatnené projekty v celkovej hodnote 11,5 miliardy EUR (kombinácia financovania EÚ a vnútroštátnych prostriedkov), ktoré majú vytvoriť 90 000 až 108 000 nových pracovných miest, realizovali do konca roka 2013.

Pracovná skupina pre Grécko vytvorená v polovici roka 2011 pomáha posilňovať kapacitu gréckych orgánov s cieľom zrýchliť využívanie investícií zo štrukturálnych fondov v tejto krajine.

▶VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sk.cfm

DR. WALTER DEFFAA
Nový generálny riaditeľ
GR pre regionálnu politiku

▶PREDSTAVENIE NOVÉHO GENERÁLNEHO RIADITEĽA

Nový generálny riaditeľ GR pre regionálnu politiku Dr. Walter Deffaa má za sebou pôsobivú profesionálnu dráhu v oblasti financií a hospodárstva. Študoval ekonomiku Tübingenskej univerzity a na Technickej univerzite v Berlíne, titul PhD. v oblasti ekonomiky obhájil na Hohenheimskej univerzite v Stuttgarte a je certifikovaným vnútorným audítorm. V období rokov 1999-2009 učil aj na College of Europe v Brugách.

Od roku 1983 pracuje pre Európsku komisiu v Bruseli, kde je od februára 2012 generálnym riaditeľom pre regionálnu politiku. Predtým pôsobil ako generálny riaditeľ pre dane a colnú úniu (2009-2012), ako generálny riaditeľ pre útvary vnútorného auditu (2004-2009), ako finančný riaditeľ na GR pre regionálnu politiku (2003-2004), ako vedúci pracovník na Generálnom sekretariáte (2001-2003), ako vedúci pracovník na GR pre rozpočet (1999-2001) a ako vedúci kabinetu komisárky Wulfovej-Mathiesovej (1997-1999). Je autorom viacerých publikácií o problematike európskych verejných financií a auditu.

▶ OSLOVA INOVATÍVNYCH PROJEKTOV NA UDEĽOVANÍ OCENENÍ REGIOSTARS

Na slávnostnom udeľovaní ocenení RegioStars 2012 14. júna v Bruseli sa pozornosť upriamila na inovatívne projekty. Komisár pre regionálnu politiku Johannes Hahn a predseda poroty súťaže RegioStars Luc van den Brande odovzdali vytúžené ocenenie RegioStars piatim víťazom. Porota vyzdvihla vynikajúce inovatívne projekty, ktoré sa realizovali v celej EÚ v piatich kategóriách. Všetkých 24 finalistov možno považovať za víťazov a inšpiráciu pre ostatných. Súťaž RegioStars je každoročne organizované podujatie, ktoré hodnotí a oceňuje inovatívne projekty podporované v rámci politiky súdržnosti EÚ. Ocenenia sa začali udeľovať v roku 2008. V súčasnosti sa už plánuje 6. ročník, ktorý sa uskutoční vo februári 2013.

Slávnostné udeľovanie ocenení sa uskutočnilo v sále hotela Le Plaza v Bruseli, ktorý pochádza z 30. rokov 20. storočia

INTELIGENTNÝ RAST

VÍŤAZ: ECO WORLD STYRIA

Ocenenie prevzali Gerd Gratzler, podpredseda vlády Štajerska pre hospodárstvo a inovácie, a Sabine Seilerová, vedúca projektu Eco World Styria. Cieľom projektu je zvýšiť koncentráciu úspešných spoločností zameraných na ekologické technológie v regióne Štajerska (AT) a pomôcť tomuto zoskupeniu stať

sa popredným svetovým sídlom inovátorov v oblasti ekologických technológií. Snaží sa tiež zvyšovať globálnu konkurencieschopnosť regiónu prostredníctvom inovácií v oblasti ekologických technológií a vytvárať hospodársky rast.

▶Viac informácií: www.eco.at

UDRŽATEĽNÝ RAST

VÍŤAZ: GRABS (Adaptácia mestského prostredia, zelene a vodných prvkov s ohľadom na klimatické zmeny)

Ocenenie v mene 14 partnerov projektu GRaBS z ôsmich členských štátov (AT, EL, IT, LT, NL, SE, SK a UK) prevzali Diane Smithová, vedúca partnerka projektu GRaBS, a Christophe di Pompeo, člen regionálnej rady regiónu Nord-Pas de Calais. Projekt GRaBS poskytuje nástroje a vedomosti na zaistenie

primeraného prispôsobenia mestského rozvoja v Európe vplyvom zmeny klímy. Projekt umožňuje verejným orgánom, urbanistickým projektantom, architektom a plánovačom vytvárať alebo pretvárať vonkajšie priestory a budovy tak, aby odolali zmene klímy a extrémnemu počasiu.

▶Viac informácií:

<http://www.grabs-eu.org/>

INKLUZÍVNY RAST

VÍŤAZ: O40 – Starší ľudia pre starších ľudí

Ocenenie dostali Kate Stephenová z Centra pre zdravie vidieka Univerzity regiónu Highlands and Islands (UK) a Jim Millard, hlavný politický poradca Úradu škótskej vlády v EÚ, za projekt O40, ktorý pomáha vidieckym komunitám poskytovať služby mobilizáciou starších ľudí na pomoc iným starším ľuďom. Partnerské regióny projektu na severnom okraji Európy

Johannes Hahn a Luc van den Brande so všetkými víťazmi ocenení RegioStars

Komisár pre regionálnu politiku Johannes Hahn

Prestížne ocenenie RegioStars

Predseda poroty súťaže RegioStars Luc van den Brande

Johannes Hahn a Luc van den Brande s porotou súťaže RegioStars

– vo Fínsku, Grónsku, Severnom Írsku, Škótsku a Švédsku – spolupracovali s komunitami na výskume a vývoji alternatívnych spôsobov poskytovania podpory a služieb starším občanom. Snažili sa predovšetkým odstrániť nedostatky v oblasti poskytovania služieb, aby starší ľudia mohli zostať žiť vo svojich domovoch a komunitách.

►Viac informácií: www.040s.eu

KATEGÓRIA CITYSTAR

VÍŤAZ: SÖM – Juhovýchodná oblasť mesta Malmö

Ocenenie prevzali Pontus Lindberg (vľavo), predseda partnerstva regionálneho štruktúrného fondu v regióne Skåne-Blekinge, a Anders Nilsson, predseda obvodnej rady mesta Fosite, za projekt SÖM, ktorého cieľom je vytvárať sociálne,

environmentálne a finančne udržateľné prostredie v štyroch znevýhodnených obvodoch juhovýchodnej oblasti mesta Malmö (SE). Projekt SÖM spojil občanov, súkromných aktérov, vlastníkov nehnuteľností a svet obchodu a priemyslu a vytvoril tak strategické partnerstvo a akčný plán obnovy pre budúci rozvoj mesta.

►Viac informácií: www.malmo.se

INFORMÁCIE A KOMUNIKÁCIA

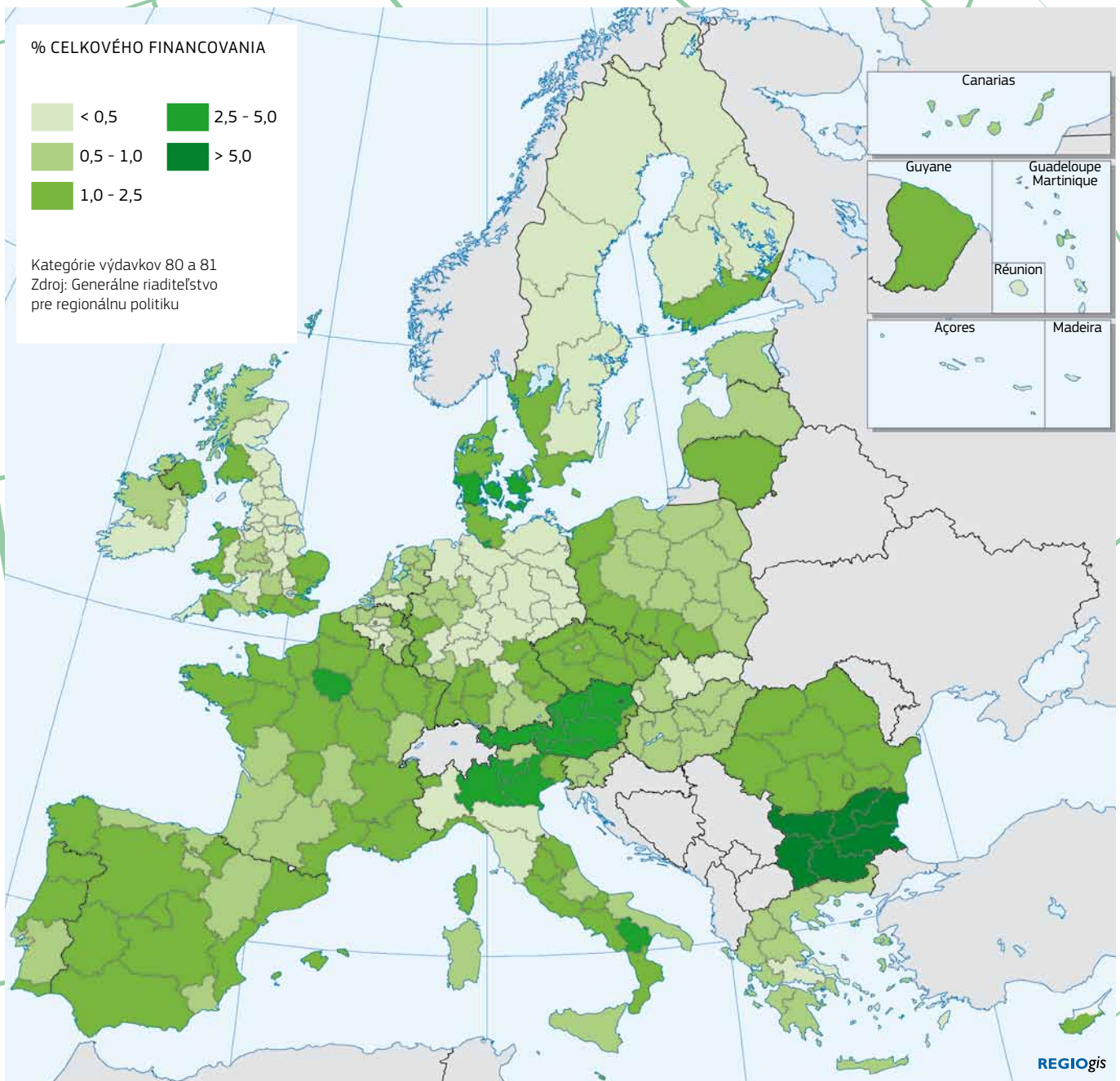
VÍŤAZ: PODLASKIE VOIVODESHIP

Jarosław Dworzański (vpravo), maršál vojvodstva Podlaskie (PL), a Zbigniew Nikitorowicz, vedúci kabinetu, prevzali ocenenie, ktoré dostali za internetové nástroje určené na informovanie verejnosti o projektoch využívajúcich financovanie v rámci regionálnej politiky EÚ. Víťazná webová stránka poskytuje rozsiahle a podrobné informácie v poľštine i angličtine o spolufinancovaných investíciách a príjemcoch programu a obsahuje praktické nástroje na zobrazenie účinkov a realizácie projektov. Obsahuje tiež príklady osvedčených postupov, ktoré významne prispeli k rastu vojvodstva a pomohli podporiť programy a investície EÚ.

►Viac informácií: www.podlaskiedotacje.pl

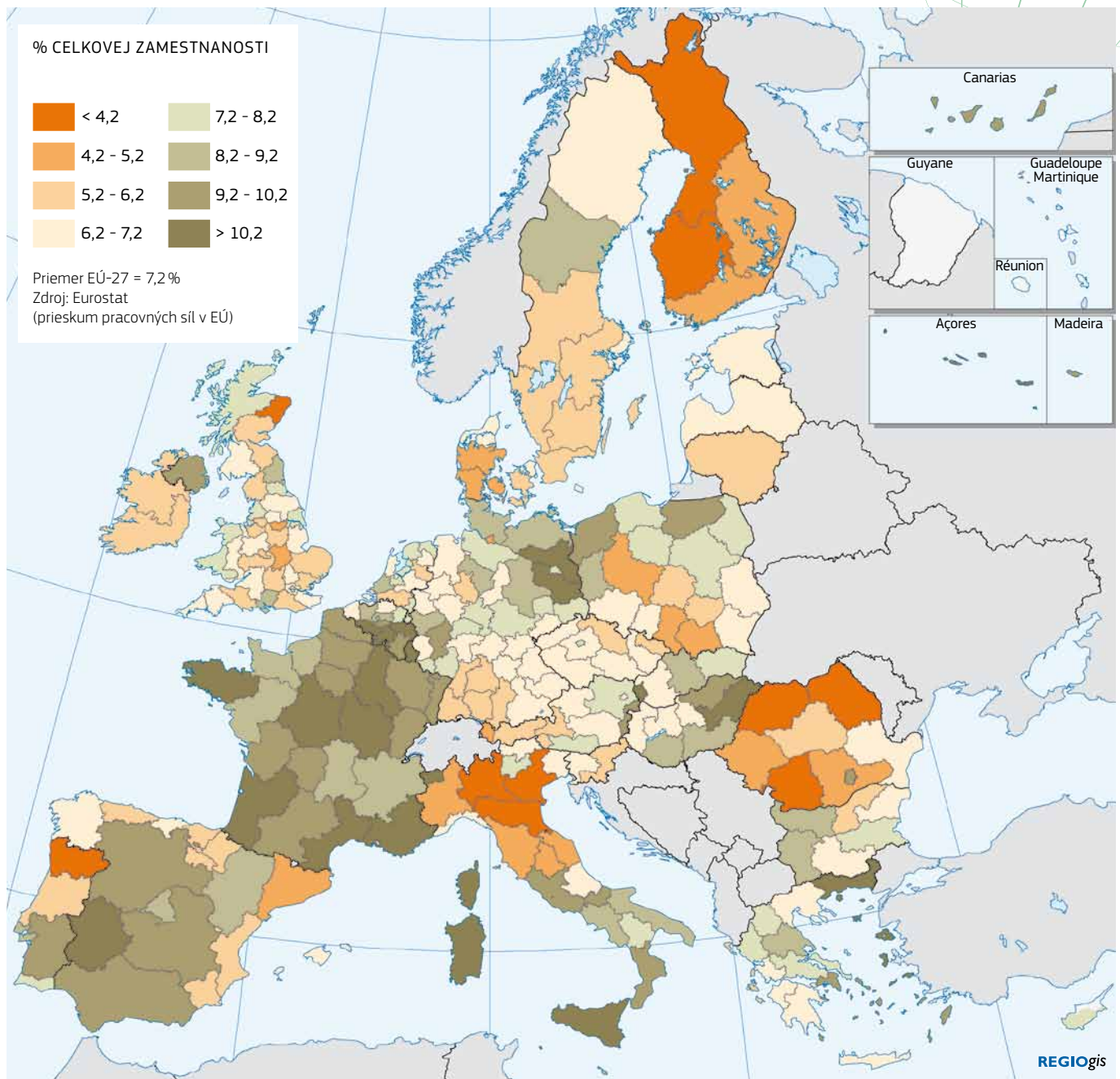
▶ PLÁNOVANÉ INVESTÍCIE DO BUDOVANIA KAPACÍT V RÁMCI POLITIKY SÚDRŽNOSTI, 2007-2013

Táto mapa ukazuje plánované investície do budovania kapacít v rámci politiky súdržnosti v programovom období 2007-2013 ako podiel na celkovom financovaní. Patria sem činnosti na zlepšenie navrhovania, monitorovania a hodnotenia politik a programov, ako aj činnosti zamerané na podporu partnerstiev, paktov a iniciatív prostredníctvom spájania zainteresovaných strán do sietí. Politika súdržnosti čoraz viac investuje do inštitúcií, riadenia a budovania kapacít na všetkých úrovniach, pretože to považuje za kľúčový faktor, ktorým zvýši účinnosť svojich zásahov v iných oblastiach, ako sú infraštruktúra, inovácie a podnikanie či vzdelávanie.

Mapa ukazuje, že politika súdržnosti podporuje tieto činnosti na mnohých rozličných miestach. Najvyšší podiel nájdeme vo všetkých regiónoch Bulharska, ale aj v rozvinutejších regiónoch, ako sú Wien a Oberösterreich (Rakúsko) alebo Syddanmark (Dánsko), kde sa väčšina výdavkov na budovanie kapacít zameriava na zlepšovanie navrhovania a realizácie programov. Tieto investície sú však mimoriadne nízke v niektorých regiónoch Nemecka, ako aj vo väčšine regiónov Spojeného kráľovstva, Švédska a Fínska.

► ZAMESTNANOSŤ VO VEREJNEJ SPRÁVE*, PRIEMER V ROKOCH 2010-2011

Táto mapa zobrazuje podiel zamestnanosti vo verejnej správe (vrátane obrany a sociálneho zabezpečenia) ako percento celkovej zamestnanosti. Tento ukazovateľ odzrkadľuje význam verejného sektora pri poskytovaní pracovných miest. Podiel zamestnanosti vo verejnom sektore do veľkej miery závisí od typu regiónu, pričom v mestských regiónoch je vyšší ako v regiónoch vidieckych. Podiel tiež poukazuje na štruktúru hospodárstva. Z krátkodobého hľadiska môže v prípade poklesu hospodárskej činnosti vytváranie pracovných miest vo verejnom sektore pomôcť zachovať a vytvárať pracovné miesta. Z dlhodobého hľadiska však môže odzrkadľovať slabosť súkromného sektora z hľadiska jeho schopnosti vytvárať pracovné miesta.

Situácia sa medzi regiónmi EÚ výrazne líši. V niektorých regiónoch, ako sú severovýchodné Škótsko (Spojené kráľovstvo), Lombardia (Taliansko) alebo Nord-Est (Rumunsko), je tento podiel na celkovej zamestnanosti mimoriadne nízky s hodnotami 2,8%, 3,2%, resp. 3,3% v roku 2011. V iných regiónoch je verejný sektor omnoho dôležitejším poskytovateľom pracovných miest. V Ciudad Autónoma de Ceuta a Ciudad Autónoma de Melilla (Španielsko) dosahuje podiel zamestnanosti vo verejnom sektore takmer 30%, vo Voreio Aigaiu (Grécko) 20,5% a na Korzike (Francúzsko) 13,1%.

*NACE (Klasifikácia ekonomických činností v Európskom spoločenstve), oddiel O = „Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie“

▶ AKO NAJLEPŠIE VYBERAŤ PROJEKTY NA SPOLUFINANCOVANIE

ODPORÚČANIA PRE EURÓPSKY FOND REGIONÁLNEHO ROZVOJA (EFRR) NA OBDOBIE ROKOV 2014-2020

Výber projektov, ktoré najlepšie prispievajú k cieľom programu a vyžadujú minimálne administratívne zdroje a úsilie, je rozhodujúci z hľadiska realizácie politiky súdržnosti. V čase rozpočtovej skromnosti sa ešte väčší dôraz bude klásť na účinnosť a efektívnosť verejných investícií. Nový regulačný rámec navrhovaný Komisiou na programové obdobie 2014-2020 zvýši i pozornosť venovanú výkonu. Rozsah činností spolufinancovaných z EFRR je mimoriadne rôznorodý a nejestvuje jednotný proces výberu projektov vhodný pre všetky situácie. Tento proces by sa vždy mal prispôbovať podmienkam a rámcu v príslušnom členskom štáte alebo regióne. Na základe nedávnej štúdie, ktorá analyzovala procesy výberu projektov v šiestich členských štátoch, možno na roky 2014-2020 vypracovať niekoľko odporúčaní.

Príprava výziev na predloženie návrhov projektov

Riadiace orgány zvyčajne dostávajú žiadosti od potenciálnych príjemcov prostredníctvom systému výziev na predloženie návrhov projektov. Základné rozhodnutia o nastavení výberu projektov sa uskutočňujú už vo fáze programovania, keď si riadiaci orgán zvolí medzi dočasnými a trvalými výzvami na predloženie návrhov projektov, rozhodne sa pre jednofázovú alebo viacfázovú štruktúru výziev a spolu s monitorovacím výborom definuje a prijme kritériá výberu projektov platné pre danú výzvu. V tejto súvislosti sa odporúča, aby ste:

- zapojili do prípravy výziev na predloženie návrhov projektov zainteresované strany najmä zo súkromného sektora a tie, ktoré súvisia s daným regiónom;
- prispôbili výzvu skutočným potrebám v odvetví a uchádzačov a zainteresované strany jasne informovali o konkrétnych cieľoch, rozdelení finančných prostriedkov, podmienkach financovania, kritériách výberu a postupe;

- v procese výberu uprednostnili žiadosti, ktoré najviac prispievajú k cieľom programu a vyžadujú najmenej zdrojov;
- zaviedli a uplatňovali obmedzenia jednotkových nákladov alebo porovnávacie hodnoty na zaistenie dôsledného finančného riadenia;
- stanovili obmedzený počet jasných, jednoduchých a zrozumiteľných kritérií výberu, ktoré umožnia odborným hodnotiteľom vyhodnotiť myšlienku projektovej žiadosti.

Usmernenie pre uchádzačov

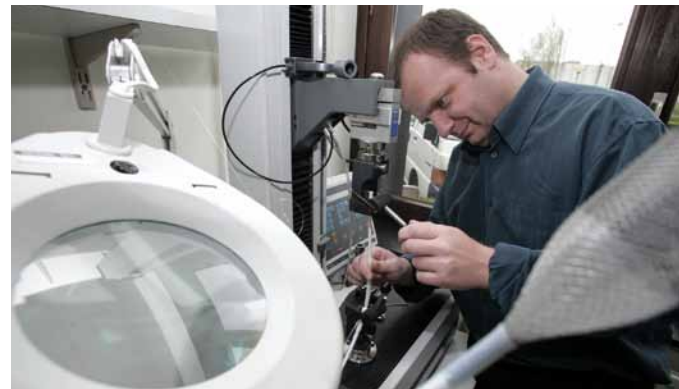
Usmernenie, ktoré riadiaci orgán (alebo častejšie sprostredkovateľský orgán) poskytne uchádzačom, je dôležitým faktorom, ktorý určuje celkovú účinnosť výberových postupov. Mali by ste:

- posilniť usmernenie pre uchádzačov poskytovaním konzultácií a rýchlej spätnej väzby v súvislosti s príležitosťami na získanie finančných prostriedkov;
- poskytnúť uchádzačom webové nástroje, napríklad nástroje vlastného hodnotenia, s jasnými a stručnými pokynmi a inštruktážnymi formulármi.

Príprava a predkladanie žiadostí

Uchádzači by mali pripraviť žiadosti v súlade s požiadavkami výziev. Počet a obsah požadovaných dokumentov sa výrazne líši v závislosti od typu projektu, zamerania a špecifik daného členského štátu či riadiaceho orgánu.

V závislosti od zavedených postupov a úrovne služieb elektronickej štátnej správy v danom členskom štáte uchádzači predložia žiadosť poštou, elektronicky alebo osobne.

Hodnotenie žiadostí, výber projektov a uzavretie dohody o financovaní

Mnohí uchádzači využívajú pri príprave žiadostí služby externých konzultantov (v niektorých členských štátoch takmer 90%). Hoci využívanie špecialistov je opodstatnené v prípadoch, keď príslušná odbornosť nie je jednoducho dostupná interne (napr. inžinieri na vypracovanie projektových dokumentov), široko rozšírená externalizácia písania žiadostí o grant upozorňuje na potrebu jasných a stručných požiadaviek v rámci výziev na predloženie návrhov projektov, ako aj správne zameraných a dostupných usmernení. Mali by ste:

- žiadať od uchádzačov len dokumenty, ktoré sú dôležité na posúdenie projektovej žiadosti z hľadiska podmienok grantu a cieľov programu;
- obmedziť zapojenie externých konzultantov na úrovni uchádzača zavedením jasných pravidiel a finančných obmedzení externalizácie;
- vyžadovať ten istý dokument od uchádzača len raz⁽¹⁾;
- podporovať elektronické riešenia mimo navrhovaných regulačných požiadaviek elektronickej súdržnosti aj na úrovni uchádzačov. Zvlášť sa odporúča zaviesť elektronické predkladanie dokumentov a údajov a poskytovať uchádzačom spätnú väzbu v reálnom čase v súvislosti s ich žiadosťou.

V závislosti od toho, či je výzva na predloženie návrhov projektov trvalá alebo dočasná, žiadosti sa hodnotia priebežne alebo po uplynutí termínu na predloženie žiadostí. Hodnotenie zvyčajne vykonáva riadiaci alebo sprostredkovateľský orgán, ktorému niekedy pomáha jeden alebo viac externých hodnotiteľov. Mali by ste:

- znížiť administratívne náklady obmedzením počtu hodnotiteľov na nevyhnutné minimum a zaviesť pravidlá na predchádzanie konfliktom záujmu medzi externými hodnotiteľmi;
- zvýšiť transparentnosť zverejnením úloh orgánov poverených výberom, mien hodnotiteľov a členov orgánov poverených výberom, hodnotiacich správ a úplných výsledkov hodnotenia a informovaním neúspešných uchádzačov o dôvodoch odmietnutia;
- minimalizovať čas medzi predložením projektovej žiadosti a rozhodnutím o financovaní, napr. stanovením záväzných termínov;
- zaviesť pre uchádzačov prístupné odvolacie konanie.

VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/selection/selection_process.pdf

(1) Zásada „len raz“ uvedená v iniciatíve Small Business Act pre Európu prijatej 25. 6. 2008, SEC (2008) 2101.

▶ MALTA

▶ STAROSTLIVOSŤ V OBLASTI RAKOVINY V 21. STOROČÍ

Na Malte vytrvalo pokračuje stavba moderného strediska na liečbu rakoviny. Po otvorení nového zariadenia, ktoré je naplánované na rok 2013, sa strojnásobí počet lôžok, ktoré sú tu momentálne dostupné pre pacientov s rakovinou. Zariadenie poskytne 410 000 obyvateľom ostrova tiež pokročilú diagnostiku a liečbu tejto choroby.

Celkové náklady:

EUR 48 802 800

Príspevok EÚ:

EUR 41 482 300

Moderný architektonický dizajn nového onkologického centra

Onkologické centrum nemocnice Mater Dei si požičalo svoj názov od novej všeobecnej nemocnice pre akútne prípady v meste Msida, ktoré sa nachádza na severovýchodnom pobreží. Nové zariadenie, ktoré je rozšírením všeobecnej nemocnice, prevezme všetku činnosť v oblasti onkológie vykonávanú v neďalekej nemocnici Sira Paula Boffu, ktorá sa špecializuje na onkológiu a paliatívnu starostlivosť. Jeho činnosť zapadá aj do širšieho rámca cieľov maltského národného plánu v oblasti rakoviny (2010–2015), napríklad pokiaľ ide o skrátenie čakacích dôb a lepšie liečebné postupy.

Onkologické centrum poskytne moderné zariadenia na liečbu rakoviny v prostredí komplexnej starostlivosti. Fyzicky a organizačne bude prepojené s nemocnicou Mater Dei a bude mať plochu približne 23 000 metrov štvorcových.

Nová budova spolufinancovaná EÚ z EFRR pojme 74 lôžok pre nemocničných pacientov, 22 lôžok pre pacientov vyžadujúcich dennú starostlivosť a 12 kliník pre ambulantných pacientov. Najväčším zo štyroch funkčných priestorov je zóna pre nemocničných pacientov, ktorej súčasťou je oddelenie onkológie dospelých (celkovo 32 lôžok, 5 pridaných v rámci projektu), oddelenie paliatívnej starostlivosti (16 lôžok navyše), oddelenie pediatrickej onkológie a onkológie dospievajúcich (nárast zo 6 na 10 lôžok), hematologické jednotky (16 lôžok presunutých z nemocnice Mater Dei) a rádioizotopová jednotka.

▶ VIAC INFORMÁCIÍ

https://ehealth.gov.mt/healthportal/health_institutions/hospital_services/mater_dei_hospital/mater_dei.aspx

Rozsiahle moderné zariadenia

V zóne ambulantných pacientov sa v rámci projektu pridalo osem onkologických ambulantných kliník, takže celkovo ich je 12. Diagnostické a liečebné zóny obsahujú rádioterapeutické oddelenie, oddelenie dennej starostlivosti a priestory na všeobecné anesteziologické postupy. Napokon zóna pre prevádzkové a nemocničné podporné služby bude poskytovať všetko od fyzioterapie až po sociálnu prácu a psychológiu.

Po výkopových prácach v rámci fázy jeden sa vo fáze dva postavili tri podzemné pracoviská, v ktorých sa bude nachádzať hlavné rádioterapeutické zariadenie v podobe lineárnych akcelerátorov. Tento priestor ešte doplní štvrté podzemné pracovisko. Tieto priestory ponúknu maltským pacientom s rakovinou rádioterapiu 21. storočia. Fáza tri zahŕňa výstavbu zvyšku centra.

„Naše nové zdravotnícke zariadenie bude venované rozvoju onkologickej liečby, vzdelávania a výskumu,“ hovorí Brian St John, výkonný riaditeľ Nadácie pre zdravotnícke služby a vedúci projektu onkologického centra. Je tiež presvedčený, že zariadenie bude medzi maltskými pracovníkmi v oblasti starostlivosti o pacientov s rakovinou podporovať nové a lepšie pracovné postupy.

Každý rok ochorie na rakovinu približne 1 400 obyvateľov Malty, pričom 700 ľudí tejto chorobe podľahne. Nové centrum chce liečiť 60% všetkých pacientov s rakovinou na Malte. Jeho súčasťou tiež bude ekologická infraštruktúra, napríklad strešné solárne panely a systémy zhodnocovania energie.

▶ OLOMOUCKÝ KRAJ, ČESKÁ REPUBLIKA

▶ ZLEPŠOVANIE MOBILITY POUŽÍVATEĽOV INVALIDNÝCH VOZÍKOV

Do sériovej výroby sa čoskoro dostane nové inovatívne vozidlo určené na bezpečnú a rýchlu dopravu používateľov invalidných vozíkov po verejných komunikáciách. Vozidlo Elbee, ktoré vyvinula česká strojárka spoločnosť ZLKL so sídlom v Lošticiach v Olomouckom kraji, podporila financovaním aj EÚ s cieľom dostať prototyp do výroby.

Ľudia na invalidnom vozíku sa pri používaní bežných áut stretávajú s mnohými ťažkosťami, napríklad musia pri vstupe do vozidla alebo výstupe z neho meniť sedadlá. Náročné môže byť aj nakladanie invalidného vozidla do auta.

Vozidlo Elbee je elegantným riešením týchto problémov. Obsahuje jedinečné sklápacie dvere na diaľkové ovládanie. Spodné dvere sa zmenia na rampu, ktorá umožňuje používateľovi invalidného vozíka jednoducho vojsť do vozidla a vyjsť z vozidla. Po zatvorení dverí môže používateľ zostať sedieť v invalidnom vozíku a zároveň riadiť vozidlo.

Vozidlo je oficiálne kategorizované ako „ťažké terénne vozidlo“ a jeho maximálna rýchlosť je 80 km/h. Kompaktné rozmery umožňujú parkovať rovnobežne s chodníkom, takže invalidný vozík môže z vozidla pohodlne vyjsť priamo na chodník a nie na cestu. Do zadnej časti vozidla sa zmestí jeden spolujazdec. Prvky riadenia a úpravy možno prispôbiť podľa potrieb a želaní individuálnych vodičov.

Vozidlo Elbee sa zrodilo v roku 2003 ako koncepčné vozidlo a v roku 2004 si ho vybrala spoločnosť ZLKL, ktorá ho o štyri roky neskôr premenila na funkčný prototyp. Vozidlo je pozoruhodné svojou jedinečnou konštrukciou a viacerými inovatívnymi technickými dielmi a v roku 2007 získalo ďalšiu podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Cieľ: uvedenie na trh

Financovanie EÚ pomôže začať výrobu vozidla vrátane nákupu technológií a postupu osvedčovania. Spoločnosť ZLKL sa chce v ďalšej práci zamerať na výrazné zlepšenie úžitkových vlastností a spoľahlivosti vozidla.

Celkové náklady:

EUR 1 448 800

Príspevok EÚ:

EUR 614 100

Výskum spoločnosti ZLKL zdôraznil význam nezávislého pohybu používateľov invalidných vozíkov bez pomoci. „Naše úsilie sa zameriava na poskytovanie nezávislosti a slobody pohybu ľuďom so zdravotným postihnutím s cieľom ešte viac zlepšiť ich životný štandard,“ hovorí projektový manažér Ladislav Brázdil ml.

Spoločnosť je presvedčená, že táto skupina obyvateľov vozidlo Elbee s radosťou privíta a že oň bude záujem v Českej republike i v celej Európe. Vozidlo považuje za veľmi praktické riešenie pre každodenný pohyb v mestách i mimo nich a zdôrazňuje jeho atraktívny dizajn.

Sériová výroba vozidla Elbee sa začne začiatkom roka 2013. Najprv bude dostupné len na českom trhu a neskôr príde i medzinárodná distribúcia.

▶ VIAC INFORMÁCIÍ
www.elbee.cz

▶ POHJOIS-KARJALA, FÍNSKO

▶ V JEDNOTE JE SILA

Zoskupenie vedeckých a technologických stredísk s prvotriednymi odborníkmi zvyšuje atraktivnosť regiónu Severnej Karélie na východe Fínska. Jeho súčasťou sú štyri samostatné centrá zamerané na materiály, technológiu presnosti a difrakčnú optiku. Stredisko sa zameriava na podporu výskumu a vývoja v týchto troch oblastiach a na pomoc novým podnikom v celom regióne.

Väčšina zoskupenia sa nachádza v Joensuu, hlavnom mestskom centre regiónu. Štvrté centrum sa nachádza v Kuopii 130 km smerom na západ.

Centrá, ktoré boli predtým samostatnými pracoviskami, dnes úzko spolupracujú za podpory Východofínskej univerzity a s administratívnym zastrešením laboratóriami SIB-labs, ktoré pôsobia popri zoskupení. „Konsolidácia formátu spolupráce podporuje regionálnu konkurencieschopnosť. Je skvelým príkladom sústredenej tímovej práce a spolupráce celoštátnych a miestnych orgánov zodpovedných za financovanie EÚ, výskumných ústavov a priemyselných partnerov“, hovorí profesor Mika Suvanto, riaditeľ laboratórií SIB-labs.

Platforma vedená univerzitou

Široko zamerané zoskupenie profituje zo silného vzdelanostného základu dvoch univerzít. Ten zahŕňa prírodné vedy (chémiu, fyziku, informačné technológie) na Východofínskej univerzite a technológiu na Univerzite aplikovaných vied v Severnej Karélii.

Vďaka financovaniu EÚ vznikli od roku 2000 v Severnej Karélii štyri centrá špičkového technologického výskumu, vývoja a inovatívnej činnosti, ktoré teraz predstavujú „projektové zoskupenie EÚ v oblasti materiálov, technológie presnosti a difrakčnej optiky“.

Pracovisko pre mimoriadnu presnosť sa špecializuje na presné obrábanie a spolupracuje hlavne s podnikmi v odvetví plastov a kovov na vývoji nových produktov. Výskumné laboratórium pre difrakčnú optiku a fotoniku má jedinečnú

Výskumná skupina z Katedry chémie Východofínskej univerzity pracuje s Ramanovou spektroskopiou

Celkové náklady:
EUR 20 000 000
Príspevok EÚ:
EUR 10 000 000

výskumnú infraštruktúru a motivuje vedecký výskum na univerzite. Pomáha spoločnostiam vyvíjať produkty a testovať nové myšlienky.

SMARC Innovations (SMARCI) je výskumné pracovisko Katedry chémie Východofínskej univerzity. Zameriava sa na výskum špičkových materiálov a podporu transferu technológií, ako aj na zvyšovanie konkurencieschopnosti regiónu vytváraním komunikačnej plochy medzi vedeckým výskumom a priemyslom. A nakoniec stredisko InFotonics Centre Joensuu kombinuje odbornosť vo fotonike a informačných technológiách. Ako svetový líder v oblasti vlnového optického inžinierstva a výskumu spektrálnych farieb vytvorilo sieť pre spoluprácu so špičkovými laboratóriami a ústavmi v tejto oblasti.

Po skončení projektu bude činnosť pracoviska SMARCI a strediska InFotonics Centre Joensuu pokračovať ako súčasť činnosti laboratórií SIB-labs. Toto výskumné prostredie spája odbornosť Východofínskej univerzity v oblasti biomateriálov, materiálov, fotoniky a výskumu spektrálnych farieb.

▶ VIAC INFORMÁCIÍ

<http://www.uef.fi/siblabs/>
<http://wartsila.pkamk.fi/upu/>
www.ifc.joensuu.fi

▶BRATISLAVSKÝ KRAJ, SLOVENSKO

▶LEPŠIA DETEKCIA SKRYTÝCH INFEKČNÝCH PATOGENOV

Zdraví ľudia môžu celé roky prenášať vírusové infekcie bez toho, aby sa to zistilo. Ak sa však ich imunitný systém oslabí, tieto skryté infekcie môžu vážne ohroziť zdravie. Jedným riešením je lepšia diagnostika infekčných patogénov, o ktorú sa teraz usiluje výskumný projekt EÚ na Slovensku.

Vedci nedávno upozornili na to, že u človeka sa vyskytuje viacero rôznych vírusových infekcií, ktoré môžu uniknúť detekcii, pričom nespôsobujú žiadne závažné ťažkosti. Akékoľvek oslabenie imunitného systému – napríklad v dôsledku ochorenia, transplantácie orgánu alebo vedľajších účinkov liečby – však môže viesť k zvýšenej virulentnosti týchto infekcií. To môže spôsobiť vážne zdravotné komplikácie či dokonca smrť nakazenej osoby.

V júni 2010 spoločnosť BioScience Slovakia so sídlom v Bratislave spojila sily s Virologickým ústavom Slovenskej akadémie vied (SAV) v projekte „Priemyselny výskum v klinickej diagnostike infekčných patogénov“ spolufinancovanom z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Ich spolupráca je zameraná na výrazné zlepšenie diagnostiky infekčných patogénov, teda oblasti, ktorej sa v súčasnosti venuje málo pozornosti, pričom hľadajú rôzne metódy a formáty pre každý patogén.

Komplexná diagnostika

„Ak vedci chcú zjednodušiť a zrýchliť diagnostiku a zvýšiť jej citlivosť, musia uvažovať o komplexnom prístupe,“ hovorí Dr. Peter Kilián, generálny riaditeľ spoločnosti BioScience Slovakia a vedúci laboratória. „To by mohlo zahŕňať jednotný formát vhodný na bežnú diagnostiku a využitie najmodernejších poznatkov molekulárnej biológie.“ Cieľom je dostať tento nový formát analýz do bežného klinického používania a zároveň vytvoriť spoločnú výskumnú základňu pre akademickú obec a súkromný sektor.

▶VIAC INFORMÁCIÍ

www.bioscience.sk/projects.html

Partneri už dokončili fázu bioinformatickej analýzy. Výskum postupuje do fázy prípravy negatívnych a pozitívnych kontrolných vzoriek s cieľom optimalizovať a doladiť podmienky na detekciu patogénov.

V januári 2012 partneri podali žiadosť o americký a medzinárodný patent priamo na základe doterajších výsledkov. Tento patent opisuje zloženie a metódy detekcie vírusu lymfocytickej choriomeningitídy (LCMV) u ľudí a rozlíšenia akútnych a chronických infekcií LCMV. „Tento vírus je príkladom opomínaných patogénov a môže mať dramatický vplyv na zdravie pacientov s oslabenou imunitou,“ dodáva Dr. Kilián.

Ukončenie projektu je naplánované na máj 2013. Ale ako hovorí Dr. Kilián, treba ešte urobiť veľa práce: „Keďže neexistujú spoľahlivé údaje o výskyte vírusu LCMV vo všeobecnej populácii, chceli by sme doplniť nové údaje o tejto problematike detekčným postupom vyvinutým v rámci nášho projektu.“

Celkové náklady:
EUR 1 641 900
Príspevok EÚ:
EUR 1 240 400

Práca s bunkovými kultúrami
v bezpečnostných biologických
laboratóriách triedy II

▶ OSLOVA DŇA EURÓPY V EÚ

9. máj je Dňom Európy. V tento špeciálny deň si všetci európski občania pripomínajú slávnú Schumanovu deklaráciu. Dňa 9. mája 1950, päť rokov po ukončení druhej svetovej vojny, francúzsky minister zahraničných vecí Robert Schuman prvýkrát predstavil myšlienku Európskej únie, keď navrhol vytvoriť Európske spoločenstvo uhlia a ocele (ESUO).

Počas zasadnutia Európskej rady v Miláne 29. júna 1985 sa vedúci predstavitelia štátov a vlád rozhodli vyhlásiť 9. máj za Deň Európy. Od roku 1986 sa tento deň oslavuje každý rok a je príležitosťou na činnosti a slávnostné podujatia, ktoré približujú Európu jej občanom. Nasledujúce podujatia zdôrazňujú prínos Európskeho fondu pre regionálny rozvoj (EFRR) pre jednotlivé regióny v celej EÚ.

BELGICKO

Oost-Vlaanderen

Deň Európy sa každý rok usporadúva v inej časti provincie Východné Flámsko. Tento rok sa štvrtý ročník uskutočnil 6. mája v regióne Waasland na východe provincie. Cieľ bol dvojaký: na príklade konkrétnych projektov ukázať, čo možno dosiahnuť vďaka financovaniu EÚ, a poskytnúť informácie o vplyve EÚ na každodenný život občanov. Medzi hlavné činnosti patrila pouličná výstava vybraných projektov v meste Sint-Gillis-Waas, sedem projektov otvorených dverí a cezhraničná cyklojazda.

▶Viac informácií: www.europadag.be

ČESKÁ REPUBLIKA

Praha

Na tlačovej konferencii v Prahe bola 9. mája oficiálne uvedená do prevádzky online mapa projektov financovaných EÚ. Mapa je spoločným projektom Zastúpenia Európskej komisie v Českej republike a Ministerstva pre regionálny rozvoj. Je dostupná online na www.mapaprojektu.cz

LOTYŠSKO

Riga

Záhradný festival EÚ, ktorý sa prvýkrát uskutočnil v roku 2009, oslávil v roku 2012 piate výročie vstupu Lotyšska do Európskej únie. Tohtoročné oslavy sa konali v prostredí 10 tematických stanov, ktoré predstavovali rôzne inštitúcie, napríklad veľvyslanectvá a štátne orgány. Na podujatí sa zúčastnilo 400 predstaviteľov zo 70 organizácií a niekoľko tisícok návštevníkov. V stane s názvom Prosperujúca Európa poskytovalo Ministerstvo financií informácie o eure a fondoch EÚ. Prítomný bol aj program cezhraničnej spolupráce medzi Lotyšskom a Litvou a jeden z lotyšských piatich regionálnych štrukturálnych fondov (Riga).

►Viac informácií: <http://www.latlit.eu/>

BULHARSKO – RUMUNSKO

Silistra/Călărași

Dňa 9. mája privítal program cezhraničnej spolupráce medzi Rumunskom a Bulharskom žiakov z Teoretickej školy Mihaia Emineska z rumunského Călărași a Školy Nikolu Vapcarova z bulharskej Silistry. Ťažiskom podujatia bolo zvýšiť povedomie o programe a poučiť mladých ľudí o význame aktívneho európskeho občianstva. O úspechu podujatia svedčí záujem a rôzne otázky žiakov. Potvrdila to i rumunská účastníčka Georgiana: „Mala som príležitosť zistiť, že Európska únia nie je len vlajkou, ale že nám je nablízku, a to doslova i obrazne. Že podporuje spoluprácu, toleranciu a komunikáciu podľa hesla „Zjednotení v rozmanitosti“. Uvedomila som si, že väzby medzi nami a Bulharmi sú silnejšie, ako som si myslela.“

►Viac informácií:

<http://www.cbromaniabulgaria.eu/index.php>

HOLANSKO

Dordrecht

Približne 150 projektov spolufinancovaných EÚ otvorilo 11. a 12. mája svoje brány verejnosti s cieľom osláviť „Europa Kijkdagen“, teda Deň Európy. Jedným z nich bol aj projekt „Duurzaamheidsfabriek“, Továreň udržateľnosti. Táto úplne nová budova, ktorá predstavuje všetko inovatívne a udržateľné, umožňuje novým podnikom, ekologickým investorom a mladým technickým talentom spoločne testovať a vyvíjať kreatívne a životaschopné udržateľné metódy a produkty. **►Viac informácií:**

<http://www.europaomdehoek.nl/kijkdagen>

PORTUGALSKO

Madeira

Ústav pre regionálny rozvoj usporiadal 9. mája pouličnú výstavu v meste Funchal (ulica Travessa do Cabido 16). Účelom tohto podujatia bolo poskytnúť verejnosti informácie o rôznych programoch spolufinancovaných Európskou úniou. Návštevníci mohli celý deň klásť otázky a zapájať sa do diskusií o projektoch, pričom dostali aj zaujímavé pamätné darčeky.

►Viac informácií: <http://www.idr.gov-madeira.pt/>

SLOVINSKO

Maribor

Slovenské Ministerstvo hospodárskeho rozvoja a technológií sa ako riadiaci orgán pre fondy EÚ zúčastnilo spolu so Zastúpením Európskej komisie na Európskom týždni mládeže (7.-10. mája). Podujatie, ktoré je súčasťou projektu Európska dedina, poskytlo príležitosť predstaviť príklady z rozličných oblastí života v jednotlivých členských štátoch EÚ. Kultúrnu rozmanitosť Európy bohato ilustrovali séria farebných predajných stánkov a pútavý zábavný program, ktoré ponúkli hudbu, tanec, spev, jedlo a ďalšie prvky typické pre jednotlivé krajiny.

►Viac informácií:

<http://www.maribor2012.eu/en/nc/project/prikaz/114505/>

GRÉCKO

Kréta

Kréta oslávila Deň Európy sériou podujatí zameraných na návštevníkov každého veku s rôznymi záujmami. Podujatia sa uskutočnili na jednom zo známych a dobre prístupných miest ostrova. Zainteresované strany sa mohli zúčastniť na seminároch, kým všeobecná verejnosť sa zapojila do rôznych interaktívnych informačných a zábavných činností vrátane hudobného koncertu pod holým nebom.

► **Viac informácií:**

<http://www.espa.gr/en/Pages/NewsFS.aspx?item=361>

FRANCÚZSKO

Midi-Pyrénées

V rámci Dňa Európy 12. mája mali návštevníci príležitosť znova objaviť mesto Toulouse účasťou na veľkej cyklojazde, ktorá štartovala z námestia Place du Capitole. Cyklojazda bola prístupná všetkým záujemcom a prechádzala mestom, cez kanály a rieku, cez polia i otvorené zelené priestory, pričom cestou sa zastavila na miestach desiatich rôznych projektov spolufinancovaných EÚ. Účastníci si mohli priniesť vlastné bicykle alebo si prenajať bicykel na stanovisku vedľa štartu.

► **Viac informácií:**

<http://www.europe-en-midipyrenees.eu/le-joli-mois/#event32468>

▶ INFORMOVANIE O REGIONÁLNEJ POLITIKE

Informačné a komunikačné činnosti sú neoddeliteľnou súčasťou riadenia programov. Kľúčovou prioritou realizácie programov je oboznámiť verejnosť s úspechmi regionálnej politiky a možnosťami financovania, ktoré ponúka. Hodnotenie v polovici obdobia, ktoré sa týka informačných a komunikačných činností vykonaných v minulom roku, bolo príležitosťou na užitočnú inventúru doterajších úspechov a úloh, ktoré nás čakajú v budúcnosti. Časopis *Panorama* prináša rozhovor o tejto téme s predstaviteľmi z Maďarska, Poľska a Portugalska.

▶ Ako ste sa v rámci svojich programov postavili k hodnoteniu v polovici obdobia v súvislosti s informačnými a komunikačnými činnosťami?

V Poľsku hodnotenie vychádzalo z údajov, ktoré sa pravidelne zhromažďujú na účely monitorovania a priebežného hodnotenia komunikačných činností formou každoročných prieskumov. Tieto prieskumy sa od roku 2006 uskutočňujú na reprezentatívnej vzorke obyvateľov, pričom sa použijú rovnaké zamerania a metodiky, aby sa získali porovnateľné výsledky.

„Použili sme aj výsledky z iných prieskumov verejnej mienky,“ vysvetľuje Paulina Piotrowská z Ministerstva pre regionálny rozvoj, „ktoré sa týkali povedomia o fondoch a operačných programoch EÚ a ich vnímania. Na prieskume sa zúčastnili konkrétne cieľové skupiny i všeobecná verejnosť a boli doň zahrnuté aj výsledky prieskumu Flash Eurobarometer z roku 2010. Tieto rôznorodé zdroje nám umožnili uskutočniť interné hodnotenie.“

Aj v Portugalsku sa hodnotenie vykonalo najmä interne pomocou webových stránok, vestníkov, seminárov a podujatí, ako aj prieskumom medzi príjemcami a verejnosťou. „Externe sa hodnotili iba dva programy z celkového počtu desiatich programov,“ podotýka Paulo Emerenciano z Ministerstva hospodárstva a zamestnanosti, „a to s cieľom získať viac kvalitatívnych informácií o detailoch, ako je napríklad povedomie o značke.“

Iný prístup zvolili v Maďarsku, kde sa komunikačné činnosti v súvislosti s programami vykonávajú centrálné. „Hodnotenie sme uskutočnili za pomoci externej spoločnosti, ktorá sa venuje prieskumu trhu,“ vysvetľuje Nándor Csepreghy z Národnej rozvojovej agentúry. „Skúmali sme, ako komunikačné činnosti počas rokov 2007-2010, ktoré sa týkali rozvoja financovaného EÚ a realizácie programov, prispeli k dosahovaniu cieľov komunikačného plánu. Medzi ne patrí oboznámenie maďarských občanov s výsledkami financovania EÚ a so všeobecnou úlohou, ktorú v tomto rozvoji zohráva EÚ.“

▶ Aké boli hlavné zistenia tohto hodnotenia?

Výsledky vo všetkých troch krajinách jednoznačne poukázali na rastúce povedomie o fondoch EÚ a ich pozitívnom vplyve na celoštátny a regionálny rozvoj.

Výsledky prieskumu Eurobarometer v Poľsku ukázali, že povedomie obyvateľov o fondoch EÚ je jedno z najvyšších v EÚ. V Maďarsku má vďaka komunikačným činnostiam počas tohto obdobia 76% všeobecnej verejnosti, 75% potenciálnych uchádzačov a takmer 100% príjemcov všeobecnú vedomosť o projektoch financovaných EÚ alebo vie o projektoch vo svojom okolí.

Zľava doprava:

▶ **NÁNDOR CSEPREGHY**

Vedúci oddelenia pre komunikáciu,
Národná rozvojová agentúra (HU)

▶ **PAULINA PIOTROWSKA**

Odborná pracovníčka pre
vyhodnotenie informačných
a propagačných činností, Ministerstvo
pre regionálny rozvoj (PL)

▶ **PAULO EMERENCIANO**

Koordinátor Centra pre komunikáciu
a dokumentáciu, Ministerstvo
hospodárstva a zamestnanosti (PT)

Výsledky z Portugalska zdôraznili niektoré všeobecné zistenia, pričom ako osobitne dôležitý sa ukázal obsah informácií. „Z hľadiska upútania pozornosti potenciálnych príjemcov majú fotografie a videoklipy zobrazujúce ľudskú stránku projektov a príbehy súvisiace s projektmi rozhodujúci význam,“ hovorí Paulo Emerenciano. „Dôležité sú presné a aktuálne informácie na webových stránkach, ako aj rýchly a jednoduchý prístup k oficiálnym informáciám, napríklad k právnym predpisom a zoznamom projektov. Projekty, ktoré obsahujú zemepisné údaje, sa vyhľadávajú jednoduchšie.“

Kľúčom je komunikačná stratégia, ako aj komunikačná sieť na podporu koordinácie. Nasmerovanie komunikácie na konkrétne ciele môže pomôcť vytvoriť vzájomne prospešné partnerstvá. Pravidelné a nepretržité komunikačné činnosti upevňujú povedomie a informovanosť. Hlavným prostriedkom komunikácie sú informačné a komunikačné technológie. Webové stránky by sa nemali využívať len ako zdroje informácií, ale aj ako kanály poskytovania služieb či dokonca ako jednotné kontaktné miesta.

„Hlavné zdroje informácií pre príjemcov – webové stránky, publikácie a školenia – i zdroje pre všeobecnú verejnosť – mediálne kampane a iné mediálne projekty – boli úspešné,“ hovorí Paulina Piotrowská, „ale rozhodujúce je prispôbiť kľúčové posolstvá meniacej sa realite, napríklad pokiaľ ide o rozpočet EÚ alebo hospodársku krízu.“

▶ Aké ponaučenie pre vás plynie z tohto hodnotenia? Zmenila sa komunikačná stratégia vašich programov na základe hodnotenia v polovici obdobia?

V Poľsku hodnotenie umožňuje presnejšiu revíziu a aktualizáciu komunikačnej stratégie. Upravujú sa cieľové skupiny komunikácie a ukazovatele monitorovania a ďalej sa rozvíjajú internetové nástroje.

„Teraz sa sústredíme na prispôsobenie svojich posolstiev,“ hovorí Paulina Piotrowská, „napríklad na predstavenie výhod, ktoré prinášajú fondy EÚ v súvislosti s kvalitou života ľudí a na reálny dosah ich využívania. Chceli by sme rozšíriť vnímanie fondov EÚ aj mimo podpory budovania ciest, technickej infraštruktúry či poľnohospodárstva a zamerať pozornosť na oblasti, ako sú inovácie a iné výhody, napríklad sociálne začleňovanie, príležitosti pre mladých ľudí a ľudí vo veku nad 50 rokov. Jednoznačne odporúčame pravidelne hodnotiť účinnosť komunikácie a jej jednotlivých nástrojov. Hodnotenie poskytuje veľmi dôležité informácie, ktoré umožňujú úpravu súčasných komunikačných činností s cieľom maximalizovať ich účinnosť.“

Silnejšie povedomie môže v Maďarsku ukázať cestu smerom k lepšiemu využívaniu financovania v budúcnosti. „Cieľový ukazovateľ pre zamýšľané projektové aplikácie sa prekročil vo všetkých troch cieľových skupinách – medzi všeobecnou verejnosťou, u potenciálnych uchádzačov i príjemcov,“ poznamenáva Nándor Csepregy.

Napriek rozpočtovým ťažkostiam zistenia v Portugalsku poskytnú informácie pre budúce činnosti v rámci programov. Paulo Emerenciano tvrdí: „Súčasná hospodárska situácia zdôrazňuje otázky, ako sú investície a vytváranie pracovných miest. V týchto časoch majú preto z hľadiska komunikácie najväčší význam samotné projekty a najmä dosiahnuté úspechy.“

► PODPORA PODNIKOV A INOVÁCIÍ

ČO SME SA NAUČILI Z METÓD POSÚDENIA ALTERNATÍVNEHO VPLYVU?

Posúdenia alternatívneho vplyvu (teda také, ktoré využívajú kontrolné skupiny) pridávajú analýzam Európskej komisie zameraným na podporu podnikov a inovácií vedeckú dôveryhodnosť. V súčasnosti možno na úrovni firmy presne dokázať vplyv na investície, inovácie a vytváranie pracovných miest. Ukazuje sa, že pomoc malým a stredným podnikom (MSP) je omnoho účinnejšia ako pomoc veľkým podnikom, a začínajú sa objavovať náznaky, že finančné inžinierstvo je účinnejšie ako priame granty.

Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre regionálnu politiku má od roku 2008 program posudzovania vplyvu, ktorý využíva metódy posúdenia alternatívneho vplyvu (*pozri rámček*). Hoci sú tieto posúdenia technicky náročné, pridávajú odhadom vplyvu dôveryhodnosť a presnosť.

Postupne sa črtá jasnejší obraz o vplyve rôznych typov podpory podnikov a inovácií. Hoci tento obraz ešte ani zďaleka nie je úplný, pre nadchádzajúci súbor programov z neho už vyplývajú určité závery.

Silný vplyv na investície a inovácie, stredne silný vplyv na vytváranie pracovných miest

Podpora podnikov má často explicitný cieľ vytvárať pracovné miesta. Predchádzajúce posúdenia poukazujú na to, že vo väčšine programov sa úspech monitoruje z hľadiska pracovných miest – len menšina sa snaží monitorovať investície, produktivitu či inovácie na úrovni podniku.

Posúdenia alternatívneho vplyvu však poukazujú na to, že práve zmeny v oblasti investícií a produktivity sú hlavnými činiteľmi podpory podnikov a inovácií. Vytváranie pracovných miest predstavuje skutočný, ale až druhoradý vplyv.

Hodnotenie podpory podnikov vo východnom Nemecku napríklad ukázalo, že sa vytvorilo 27 000 pracovných miest. To je skutočný a výrazný úspech, ale je to mnoho menej, ako

uvádzajú údaje z monitorovania programu, ktoré hovoria o 107 000 „nových pracovných miest“ a o 439 000 „zabezpečených pracovných miest“. Ten istý systém mal naopak výrazný vplyv z hľadiska iniciovaných investícií – každé euro z verejných peňazí vytvorilo ďalších 1,50 EUR investícií.

Existujú tiež jednoznačné dôkazy o vplyve na inovácie. Po finančnej kríze v roku 2008 klesol v podporovaných podnikoch v Českej republike počet patentových prihlášok len o 14%, ale v porovnávacej skupine až o 63%. Štúdia podpory výskumu a vývoja v Nemecku zistila jasný vplyv v oblasti inovácie procesov i produktov. V prípade podporovaných firiem bola vyššia pravdepodobnosť, že dokončia inovačné projekty a že začnú pracovať na nových projektoch (*pozri graf*).

POSÚDENIE ALTERNATÍVNEHO VPLYVU – ČO A PREČO?

Jedným z problémov posudzovania vplyvu politik je chýbajúci alternatívny scenár – ako posúdime, čo by sa stalo bez podpory? Podnik by napríklad mohol uskutočniť investíciu (úplne alebo čiastočne) aj bez verejných peňazí. Posúdenie alternatívneho vplyvu si požičiava nástroj vedeckej metódy – kontrolnú skupinu. Podporované podniky sa porovnávajú s veľkou skupinou podobných podnikov (rovnaká veľkosť, región, odvetvie atď.). Vďaka tomu možno odhad vplyvu lepšie vedecky vysvetliť, vyžaduje si však značné vedomosti v oblasti zberu údajov a výberu vhodnej porovnávacej skupiny.

Generálne riaditeľstvo pre regionálnu politiku od roku 2008 zhromažďuje skúsenosti v tejto oblasti. Viac informácií nájdete v publikácii *What have we learned from counterfactuals? (Čo sme sa naučili z metód posúdenia alternatívneho vplyvu?)* od Daniela Mouquého (2012) v časopise *Regional Focus* a na webovej stránke Generálneho riaditeľstva pre regionálnu politiku venovanej posúdeniu vplyvu:

► http://ec.europa.eu/regional_policy/impact/evaluation/index_en.cfm

Poučenie pre budúcu politiku súdržnosti – zvýhodňovať MSP

Kľúčovým a opakujúcim sa zistením v rámci posúdení alternatívneho vplyvu je to, že podpora malých a stredných podnikov (MSP) je účinnejšia ako podpora veľkých podnikov. Štúdia ⁽¹⁾ týkajúca sa Českej republiky, Maďarska, Poľska a Slovenska napríklad potvrdila všeobecné pravidlo, že „čím väčšia je spoločnosť, tým menší je vplyv podpory na vytváranie pracovných miest“.

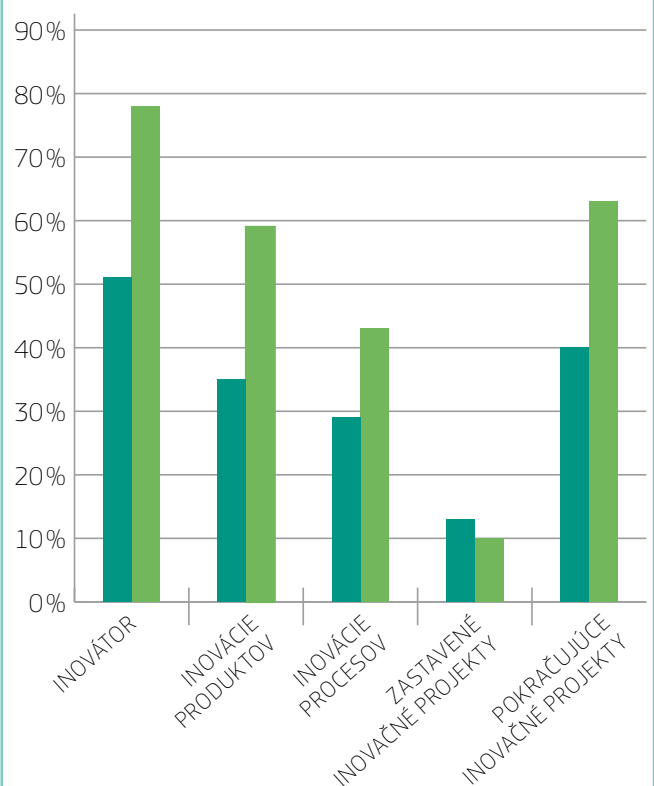
Podrobné hodnotenie v Taliansku zistilo zaujímavú skutočnosť, že granty pre MSP rôznych veľkostí (mikropodniky, malé a stredné podniky) boli rovnako účinné, ale granty pre veľké firmy mali len malý alebo žiadny vplyv.

Napokon sa začínajú objavovať náznaky, že pôžičky sú účinnejšie ako granty. Hodnotením podpory MSP v Piemonte ⁽²⁾ (severozápadné Taliansko) sa zistilo, že rôzne formy finančného inžinierstva a pôžičiek s nízkou úrokovou sadzbou majú v porovnaní s grantmi približne polovičné náklady na jedno pracovné miesto a prekvapivo vysoký vplyv na investície – 5 EUR na euro ekvivalentu hrubého grantu.

Budúce úsilie v tejto oblasti

Je potrebné ďalšie úsilie, po prvé na overenie týchto zistení vo väčšom počte systémov v širšom spektre krajín a po druhé na zodpovedanie ďalších otázok (napríklad v súvislosti s finančným inžinierstvom, mentorstvom a vytváraním sietí). Generálne riaditeľstvo pre regionálnu politiku aktívne spolupracuje s riadiacimi orgánmi a členskými štátmi – ďalšie informácie nájdete na webovej stránke venovanej posúdeniu vplyvu.

PODPORA VÝSKUMU A VÝVOJA V NEMECKU MÁ VÝRAZNÝ VPLYV NA RÔZNE FORMY INOVÁCIÍ

● Nedotované firmy
N = 21 226
● Dotované firmy
N = 623

N = počet firiem

Zdroj: KU Leuven pre Generálne riaditeľstvo pre regionálnu politiku (2011): Counterfactual impact evaluation of cohesion policy: Examples from Support to Innovation and Research (Posúdenie alternatívneho vplyvu politiky súdržnosti: príklady podpory inovácií a výskumu). Ukazovatele inovácií pochádzajú z údajov na úrovni podnikov získaných v zisťovaní o inováciách v Spoločenstve.

(1) TARKI (2010): Impact of Cohesion Policy on employment level and quality in the Visegrád countries (Vplyv politiky súdržnosti na mieru a kvalitu zamestnanosti v krajinách Visegrádskej štvorky).

(2) ASVAPP pre Generálne riaditeľstvo pre regionálnu politiku (2012): Counterfactual Impact Evaluation of Cohesion Policy: Impact, cost-effectiveness and additionality of investment subsidies in Italy (Posúdenie alternatívneho vplyvu politiky súdržnosti: vplyv, účinnosť z hľadiska nákladov a doplnkovosť investičných dotácií v Taliansku).

▶ DOPLNKOVÁ EURÓPSKA REGIONÁLNA POLITIKA: GRANTY ŠVAJČIARSKA, EHS A NÓRSKA

PRÍSPEVOK ŠVAJČIARSKA K ROZŠIROVANIU

Napriek rýchlemu rastu je úroveň prosperity v dvanástich krajinách, ktoré vstúpili do EÚ od roku 2004, pomerne nízka. Tieto krajiny v mnohých ohľadoch ešte stále zaostávajú za ostatnými 15 členskými štátmi EÚ. Švajčiarsko od roku 2008 prostredníctvom programu Príspevok Švajčiarska k rozširovaniu financuje rôzne projekty zamerané na znižovanie hospodárskych a sociálnych rozdielov v rozšírenej Európskej únii.

Švajčiarsko sľúbilo poskytnúť na pomoc desiatim novým členským štátom, ktoré vstúpili do EÚ v roku 2004, celkovú sumu vo výške 1 miliardy CHF (približne 832 miliónov EUR), ktorú rozdelilo na obdobie piatich rokov od roku 2007 do roku 2012. V období od tohto roku do roku 2017 sa zrealizuje 210 vybraných projektov. Po vstupe Bulharska a Rumunska do EÚ v roku 2007 Švajčiarsko zvýšilo túto podporu o ďalších 257 miliónov CHF (214 miliónov EUR) na obdobie rokov 2009-2014. Fáza realizácie bude v týchto dvoch krajinách trvať do roku 2019.

Tematické priority

Finančné prostriedky smerujú do menej rozvinutých regiónov a na projekty v štyroch tematických oblastiach:

- bezpečnosť a stabilita, podpora reforiem;
- životné prostredie a infraštruktúra;
- podpora súkromného sektora;
- ľudský a sociálny rozvoj.

V rámci piatej priority s názvom Osobitné nástroje sa finančné prostriedky vyčleňujú do takzvaných blokových grantov. Ide o systémy na pomoc organizáciám alebo inštitúciám – napríklad mimovládny organizáciám a občianskej spoločnosti – umožňujúce úspornú správu programov s mnohými malými projektmi.

VÝBER PROJEKTOV

- Projekty sa predkladajú na základe výzvy na predloženie návrhov a v súlade s dvojstrannými rámcovými dohodami podpísanými medzi Švajčiarskom a jednotlivými krajinami.
- Národné koordinačné orgány v jednotlivých krajinách zodpovedajú za vyhodnotenie návrhov projektov na základe stanovených kritérií výberu.
- Švajčiarska agentúra pre rozvoj alebo Štátny sekretariát pre hospodárske záležitosti (v závislosti od témy projektu) schváli financovanie, pričom koordinuje a monitoruje realizáciu projektov.
- Pre Bulharsko a Rumunsko je systém na predkladanie návrhov otvorený do decembra 2014, pre ostatné oprávnené krajiny sa uzavrel v júni 2012.
- Granty sú k dispozícii pre verejné orgány, medzinárodné a mimovládne organizácie a podniky s verejným mandátom.

Poskytujú aj podporu pri príprave projektov (napr. štúdie uskutočniteľnosti) a na pokrytie určitých nákladov na riadenie v prijímajúcich krajinách.

Angažovanosť a solidarita

Švajčiarsko svojou angažovanosťou pri rozširovaní EÚ vyjadruje svoju solidaritu s EÚ a ochotu niesť časť bremena pri podpore rastu v strednej a východnej Európe. Švajčiarsko zároveň buduje základy pevných hospodárskych a politických väzieb s najnovšími členskými štátmi EÚ. Prispieva aj k zlepšeniu obchodných vyhládok švajčiarskych spoločností na nových rastúcich trhoch.

VIAC INFORMÁCIÍ

<http://www.erweiterungsbeitrag.admin.ch/en/Home>

GRANTY EHS A NÓRSKA

Kým na titulné strany sa často dostávajú regionálne fondy EÚ, menej sa vie o ďalšom grantovom systéme, ktorý sa takisto snaží podporovať „súdržnejšiu“ Európu. Prostredníctvom grantov EHP a Nórska prispievajú Island, Lichtenštajnsko a Nórsko k znižovaniu hospodárskych a sociálnych nerovností v Európe a k posilňovaniu dvojstranných vzťahov s 15 krajinami strednej a južnej Európy.

Hoci Island, Lichtenštajnsko a Nórsko nie sú členmi EÚ, európska integrácia i tak formuje a ovplyvňuje každodenný život v týchto krajinách. Prostredníctvom dohody o európskom hospodárskom priestore (EHP) sa tieto tri krajiny podieľajú na vnútornom trhu a úzko spolupracujú s EÚ v oblastiach, ako sú obchod a podnikanie, ochrana životného prostredia, výskum a vzdelávanie, sociálna politika, ochrana spotrebiteľov a kultúra.

Spoločná zodpovednosť

Medzi európskymi krajinami i v rámci nich zostávajú zakorenené hlboké rozdiely. Dohoda o EHP uznáva potrebu znížiť hospodársku a sociálnu nerovnosť a Island, Lichtenštajnsko a Nórsko prispievajú prostredníctvom grantov k všeobecnejšiemu úsiliu EÚ o preklenutie týchto rozdielov. Od roku 2004 do roku 2009 sa pre prijímajúce krajiny vyčlenilo 1,3 miliardy EUR⁽¹⁾ a takmer 1,8 miliardy EUR sa vyčlenilo na roky 2009 až 2014. Realizácia schválených programov sa musí ukončiť do roku 2016. Nórsko prispieva k financovaniu 97%. Medzi kľúčové oblasti patria ochrana životného prostredia a zmena klímy, občianska spoločnosť, výskum, zdravie a vzdelávanie, sociálne začleňovanie, kultúrne dedičstvo, spravodlivosť a domáce záležitosti.

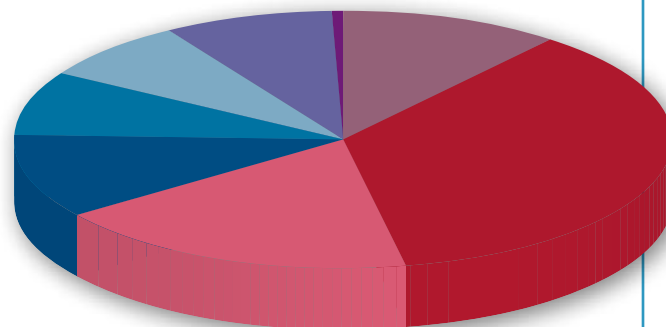
Doplňkové financovanie

Tieto priority v mnohých ohľadoch zodpovedajú všeobecnejším cieľom EÚ v rámci jej stratégie rastu Európa 2020, ktorá stanovuje ambiciózne ciele v oblasti zamestnanosti, inovácií, vzdelávania, sociálneho začleňovania, klímy a energetiky. Z grantov sa financuje aj spolupráca v oblastiach s nedostatočným domácim financovaním alebo financovaním EÚ. Viac než 140 miliónov EUR sa napríklad vyčlenilo na rozvoj

(1) Nárok na čerpanie grantov EHP má 12 najnovších členských štátov EÚ (Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Estónsko, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Malta, Poľsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko) a Grécko, Portugalsko a Španielsko. Granty Nórska sú dostupné len pre 12 najnovších členských štátov EÚ.

ROZDELENIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV (2009-2014)

● Životné prostredie a zmena klímy	€ 643 891 995
● Ľudský a sociálny rozvoj	€ 323 785 145
● Kultúrne dedičstvo	€ 188 618 750
● Spravodlivosť a domáce záležitosti	€ 142 149 500
● Výskum a štipendiá	€ 136 744 561
● Občianska spoločnosť	€ 146 706 750
● Dôstojná práca a trojstranný dialóg	€ 8 000 000
● Správa a dvojstranné vzťahy	€ 198 603 299
Celkom	€ 1 788 500 000

občianskej spoločnosti. Tým sa otvára príležitosť na posilnenie úlohy mimovládnych organizácií (MVO) pri podpore ľudských práv a poskytovaní kľúčových služieb najmä najzraniteľnejším osobám.

Posilňovanie vzťahov

Hlavným cieľom systémov je podpora dvojstranných vzťahov. Viac ako polovica programov zahŕňa úzku spoluprácu medzi verejnými subjektmi v darcovských a partnerských krajinách. Očakáva sa tiež realizácia stoviek projektov v rámci partnerstiev. Grantové systémy čerpajú aj z cenných odborných vedomostí medzinárodných organizácií, ako je Rada Európy. Rada sa priamo zapája do mnohých oblastí, počnúc riešením potrieb zraniteľných skupín, napríklad Rómov, až po boj proti obchodovaniu s ľuďmi a násiliu založenému na pohlaví.

VIAC INFORMÁCIÍ
www.eeagrants.org

PROGRAM

21. SEPTEMBRA 2012

Európsky deň spolupráce
www.ecday.eu

8.–11. OKTÓBRA 2012

_Brusel (BE)

OPEN DAYS, Európsky týždeň
regiónov a miest

15.–16. NOVEMBRA 2012

_Metz (FR)

Konferencia Rurban

27.–28. NOVEMBRA 2012

_Regensburg (DE)

Prvé výročné fórum
o stratégii EÚ pre
podunajskú oblasť

3.–4. DECEMBRA 2012

_Paríž (FR)

Spoločné stretnutie sietí
INFORM a INIO

7. FEBRUÁRA 2013

_Brusel (BE)

Slávnostné udeľovanie
ocenení RegioStars 2013

Podrobnejšie informácie o týchto podujatiach nájdete
v časti Program na webovej stránke Inforegio:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
conferences/agenda/index_sk.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_sk.cfm)

NECHAJTE POČUŤ SVOJ HLAS

Aké úspechy dosiahla regionálna
politika vo vašom regióne? Chceme si
vypočuť vaše príbehy, ktoré vyzdvihujú
výsledky a hmatateľné prínosy pre občanov.

Môžete nám tiež porozprávať o svojich prípravách
na nasledujúce programové obdobie.

Vybrané príspevky sa stanú súčasťou
nasledujúceho vydania časopisu *Panorama*.
Príspevky posielajte na e-mailovú adresu:

regio-panorama@ec.europa.eu

ISSN 1725-826X

© Európska únia, 2012

Reprodukcia povolená pod podmienkou uvedenia zdroja.

■ Úrad pre publikácie

Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre regionálnu politiku
Komunikácia, informácie a vzťahy s tretími krajinami
Raphaël Goulet
Avenue de Tervueren 41, B-1040 Brussels
Courriel: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sk.htm